

The Function of Visual Signs in Cultural Transmission: The Example of Yedi İklim Turkish Teaching Set

Şükrü Baştürk¹ Meltem Merve Konu²

To cite this article:

Baştürk, Ş. ve Konu, M. M. (2021). Görsel göstergelerin kültür aktarımındaki işlevi: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti örneği. *e- Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9, 79-108. doi:10.30900/kafkasegt.971463

Research article

Received:14.07.2021

Accepted:04.03.2022

Abstract

Teaching sets take the first place among the materials designed in the language teaching in terms of their ease of access and usage. Knowing in which communication context the words and grammatical structures in these sets will take place in the acquisition of language skills is a point to be considered to achieve success in the target language. In this topic, it is necessary to give sufficient place to target culture elements in teaching sets. Visual texts as well as oral and written texts in teaching sets have an important place in the internalization process of cultural schemes and frameworks. While the preparation of the visuals in the teaching sets in sufficient quantity and quality suitable for the purpose makes the language teaching process easier, the opposite situation can make the process more difficult. In order to exemplify this situation, in the study, the visual signs were examined in terms of semiotics in all levels of the Yedi İklim Turkish teaching set. The problem of interpreting the cultural structures in the signs in accordance with the target culture context has been tried to be examined. The cultural elements in the signs were classified according to the category of signifier- signified considering Saussure's Sign Model and reflected in the tables according to the cultural categories in the Common European Framework. The study was carried out according to the qualitative research approach and basic qualitative research design. The data collected by the document analysis technique were analyzed with the descriptive analysis within Saussure's Sign Model. Findings showed that the visual culture sign type for the textbooks was the most at the A2 and the least at the C2 level; maximum number of signs at A2 and minimum at C1 level; In workbooks, the sign type was the most at A1 and the least at C1 level. In terms of number, it was the most at A1 and the least at C1 level. This situation can be evaluated as visual culture signs are given more importance at A1 and A2 levels, while the cultural content begins to decrease by assuming that the learner has sufficient knowledge at B2 and C1 levels.

Keywords: Common European Framework of Reference, visual sign, culture, teaching Turkish as a foreign language.

¹ Corresponding Author, Associate Professor, basturk@uludag.edu.tr, Bursa Uludağ University, Faculty of Education, Turkey

² Research Assistant, Bursa Uludağ University, Faculty of Education, Turkey

Görsel Göstergelerin Kültür Aktarımındaki İşlevi: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Örneği

Şükrü Baştürk¹ Meltem Merve Konu²

Atıf:

Baştürk, Ş. ve Konu, M. M. (2021). Görsel göstergelerin kültür aktarımındaki işlevi: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti örneği. *e- Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9, 79-108. doi:10.30900/kafkasegt.971463

Araştırma Makalesi

Geliş Tarihi:14.07.2021

Kabul Tarihi:04.03.2022

Öz

Dil öğretimi için tasarlanmış materyaller içerisinde erişim ve kullanım kolaylığı açısından öğretim setleri ilk sırada yer almaktadır. Dil becerilerinin kazandırılmasında bu setlerdeki sözcüklerin, dil bilgisi yapılarının hangi iletişim bağlamında gerçekleşeceğini bilmek erek dilde başarıyı sağlayabilmek için dikkat edilmesi gereken bir noktadır. Bu doğrultuda, öğretim setlerinde erek kültür öğelerine de yeteri kadar yer verilmesi gerekmektedir. Kültürel şema ve çerçevelerin içselleştirilme sürecinde öğretim setlerindeki sözlü-yazılı metinler kadar görsel metinler de önemli bir yere sahiptir. Öğretim setlerindeki görsellerin amaca uygun nicelik ve nitelikte hazırlanması dil öğretim sürecini kolaylaştırırken, tersi bir durum ise süreci zor hâle getirebilmektedir. Bu durumu örneklendirmek amacıyla çalışmada *Yedi İklim Türkçe* öğretim setinin tüm seviyelerinde yer alan görsel göstergeler, gösterge bilimi açısından incelenmiştir. Bu incelemeyle görsel göstergelerdeki kültürel içeriklerin hedef kültür bağlamına uygun biçimde anlamlandırılma sorunsalı incelenmeye çalışılmıştır. Göstergelerdeki kültür unsurları, *Saussure Gösterge Modeline* göre gösteren-gösterilen öğeleri açısından ve Avrupa Ortak Başvuru Metnindeki kültür ulamlarına göre sınıflandırılarak tablolara yansıtılmıştır. Çalışma, nitel araştırma yaklaşımı, temel nitel araştırma desenine göre yürütülmüştür. Doküman incelemesi tekniğiyle toplanan veriler Saussure gösterge modeline göre betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Bulgular değerlendirildiğinde ders kitapları için görsel kültür göstergesi türü en çok A2, en az C2 seviyesinde; gösterge sayısı en çok A2, en az C1 seviyesinde; çalışma kitaplarında ise gösterge türü en çok A1, en az C1 seviyesinde; gösterge sayısı en çok A1, en az C1 seviyesinde görülmüştür. Bu durum, A1 ve A2 seviyelerinde görsel kültür göstergelerine daha çok önem verilirken B2 ve C1 seviyelerinde öğrencinin yeterli bilgiye sahip olduğu varsayılarak kültürel içeriğin azaltılması durumuyla değerlendirilebilir. Çalışmanın yabancılara Türkçe öğretimi kitaplarının geliştirilmesi ve bu alanda yapılacak diğer gösterge bilimsel çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Avrupa Ortak Başvuru Metni, görsel gösterge, kültür, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi.

¹ Sorumlu Yazar, Doç. Dr., basturk@uludag.edu.tr, Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkiye

² Arş. Gör., Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkiye

Giriş

Kültür, bir grup insan tarafından paylaşılan ve her bir üyenin davranışını, diğer insanların davranışlarının anlamlarına ilişkin yorumlarını etkileyen belirli bir tutum, inanç, davranış geleneği, temel varsayım ve değer kümesidir. Bir dili öğrenmek, sadece alfabeyi, anlamı, dil bilgisi kurallarını, sözcüklerin dizilişini öğrenmek değil; aynı zamanda toplumun davranışını, kültürel geleneklerini de öğrenmektir (Nabi, 2017). Sözcükler, her kültürde bireyin çevresi ile olan ilişkisini yansıtarak yaşam biçimi hakkında ipucu verir. Örneğin; Eskimolarda kar ile ilgili sözcüklerin fazla olması onların yaşamı ile ilgilidir (Boas, 1995). Kültür, bir yaşam tarzıdır, yaşam tarzı da toplumdan topluma değişmektedir. Bu nedenle yabancı dil öğrenirken, kültürlerarası bir iletişim köprüsü geliştirmek gereklidir (Altay, 2005). Kültürün öğrenilmesi, öğrencilerin söz eylemlerden, çağrışımlardan, görgü kurallarından, kısacası uygun veya uygunsuz davranışlardan haberdar olmasını sağlayarak onlara hedef kültürün bir üyesi olarak eylemde bulunma imkânı sağlar (Sarıçoban ve Çalışkan, 2011).

Dil ve kültür arasındaki ilişki yıllardır tartışılmalıysa da her iki ögenin de birbirini karşılıklı olarak etkilediği çoğunluk tarafından kabul edilen görüştür. Kültürel öğelerden soyutlanmış bir dil öğretiminde, bilgilendirme/bildirme (enformasyon) ve iletişim süreci başarılı biçimde gerçekleşemez. Bu nedenle, dil yapılarını bağlama uygun ve başarılı biçimde oluşturabilmek için hedef dilin kültürü hakkında bilgi sahibi olunması gerekmektedir. Aksi takdirde gönderici, alıcı tarafından anlaşılacağı ya da yanlış anlaşıldığı için bilgilendirme / iletişim süreci sekteye uğrar. Bu nedenle dil öğretimi yapılırken kullanılan her türlü materyalde ve etkinlikte hedef dilin kültürüne ait pek çok öğe yer alır. Hedef kültür ile kendi kültürünü karşılaştırma imkânını bulan öğrencinin öğretim süreci sonunda tamamladığı kur seviyesine göre gerekli kültürel donanımı edinmesi beklenir. Bu noktada; hedeflenen bu kültürel kazanımların dil öğretimi sürecinde önemli bir yeri olan ders ve çalışma kitaplarındaki sözlü, yazılı ve görsel metinlerde seviyenin gerektirdiği nitelik ve nicelikte yer alması beklenmektedir.

Dil öğretiminde, dil bilimi çalışmaları dile söz dizimsel ve ses bilimsel bir yaklaşım sağlar, ancak bu tek başına yeterli değildir. Son zamanlarda, iletişim yeterliğinin dil bilgisi yeterliğinden daha önemli hâle gelmesiyle toplum dil bilimsel ve edim bilimsel alanda yetkinliği sağlamak da dil öğretiminde önemli bir amaç olmaya başlamıştır (Mazari ve Derraz, 2015). İletişimsel beceriler kültürel becerilerden soyutlanamaz. Bu nedenle, öğrencilerin hedef kültür göstergelerinin önemini kavraması, bu göstergeleri anlamlandırarak yorumlaması ve kullanması, buna dayanarak kültürel şemasını oluşturması, söylem ve davranışlarını alıcısına uygun biçimde oluşturabilme becerisi kazanması, kendi kültürü ile hedef kültür arasındaki benzerlik-farklılık ilişkisini kurabilmesi beklenir (Logie, 2004). Buna bağlı olarak da yabancı dil olarak Türkçe öğretimi süreci, Avrupa Ortak Başvuru Metnine göre yürütülmekte, yapılan çalışmalarda ve kaynakların oluşturulmasında çerçeve metindeki hedefler, seviyelere göre kazanımlar vb. ölçütler dikkate alınmaktadır. Dolayısıyla buradaki bilgiler, eğitim-öğretimde ortaklığı sağlamak ve diller arasında nesnel verilere ulaşabilmek için önemlidir.

Avrupa Ortak Başvuru Metnine (CEFR) Göre Dil Öğretiminde Kültürün Önemi

Avrupa Ortak Başvuru Metninde yabancı bir dili öğrenmenin o ülkenin dil bilgisi, edebiyatı ve kültürel özelliklerini kazandırma gibi bir donanımı edindirmeyi amaçladığından ve kültürlerarası iletişiminin öneminden sıkça bahsedilmektedir. Buna göre, dil eğitiminin temel amacı, dil ve kültür farklılıkları konusundaki deneyimlerin zenginleştirilmesi sonucunda öğrencinin kişilik gelişimini ve kimlik bilincini artırmaktır. Erek dile ait kültürel bilgilerde hedef ülkedeki bireylerin düşünce yapılarının, kültürel miraslarının, yaşam biçimlerinin daha geniş ve ayrıntılı anlaşılmasını sağlamak amaçlanır. Dinî inançlar, tabular, kabul edilen ortak tarih vb. başka ülke ve bölgelerdeki sosyal grupların sahip olduğu paylaşılan değer ve inançlarla ilgili bilgi, kültürler arası iletişim için çok gereklidir. Bu çok çeşitli bilgi alanları bireyden bireye değişir. Bu nedenle iletişim sürecinde kültürel yanlış anlamalara karşı bilinçlilik şarttır. Dil bilimsel ve kültürel yetiler, her dil bakımından diğer bir dilin bilgisi sayesinde şekil değiştirir ve bu kültürlerarası farkındalık, becerilerin gelişimine yardımcı olur. Dil bilimsel ve kültürel yetiler bireyin dil öğrenebilmesi için kapasitesini artırır ve bireyi yeni kültürel deneyimler için daha açık hâle getirir. “Kaynak toplumun dünyası” ile “hedef toplumun dünyası” arasındaki ilişkinin farkında olma kültürler arası farkındalığa sahip olma demektir. Bu farkındalık da her iki toplumun birbirine karşı bakışını yansıtır ve her iki dilin kültürünü uygun bağlama yerleştirmeye yardımcı olur. Avrupa Ortak Başvuru Metnine göre kültürlerarası beceriler kaynak kültür ve hedef kültürü birbiriyle

ilişkilendirebilmeyi, kültürel duyarlılık ve diğer kültürlerden insanlarla ilişki kurarken gerekli stratejileri saptayabilmeyi, kaynak kültür ve hedef kültür arasında kültürel aracılık yapabilmeyi, kültürler arası çatışma ve yanlış anlamamanın üstesinden gelebilmeyi gerektirir. Buna göre öğrenciler hangi kültürel roller ve işlevleri bilmeleri, kaynak ve hedef kültürün hangi özelliklerinin farkında olmaları, hedef kültürde deneyim kazanmak için hangi hazırlıkların yapılması gerektiğini, kültürel aracı olarak hangi olanaklara sahip olacaklarını göz önünde bulundurabilir ve duruma göre saptayabilirler. Bunun sonucunda öğrencilerin yeni deneyimlere, diğer insanlara, fikirlere, toplumlara ve kültürlere açık ve ilgili, kültürel farklılıklar karşısında geleneksel tutumlardan uzak durma becerisine ve isteğine sahip olmaları beklenmektedir. Dilin sosyokültürel bir olgu olması Avrupa Ortak Başvuru Metninde özellikle sosyokültürel boyutta, sosyodilsel yetenek ile ilişkili olarak ele alınmıştır. Bu açıdan amaç dilin konuşulduğu topluma ve o toplumun alışkanlıkları, değerleri ve değer yargıları ile öğrencinin toplumu arasındaki önemli ayrımlara ilişkin olan *sosyokültürel bilgi ve beceriler*, iki kültür arasında bilgi aktarımına ilişkin *kültürlerarası beceriler ve öğrenme becerileri* ile *gündelik yaşama özgü uygulamaya yönelik beceriler* önemlidir (CEFR, 2020). Tüm bu beceriler, öğrenciye ana dili konuşucularının söylemlerindeki örtük anlamları irdeleme yeteneği kazandırır. Avrupa Ortak Başvuru Metnindeki hedef kültüre yönelik bu bilgilerden kültür aktarımının, diğer bir deyişle dili kültürel bağlama uygun biçimde kullanmanın yabancı dil öğreniminde çok önemli bir yeri olduğu sonucu açıkça görülmektedir.

Tablo 1.

Avrupa Ortak Başvuru Metninde Kültüre Yönelik Kazanımlar (CEFR, 2020'den derlenmiştir)

Beceri Türü / Beceri Basamakları	Kazanım	Seviye
Genel dil düzeyleri	Müzik ve film gibi soyut ya da kültürel konularda düşüncesini ifade etmek için yeterli dil düzeyine sahiptir.	B1
Genel sözlü iletişim	Film, kitap, müzik gibi soyut ve kültürel konularda düşüncelerini ifade edebilir.	B1
Sosyodilsel uygunluk	Ana dili konuşucusu tarafından kullanılan sosyodilsel ve sosyokültürel imaları anlar ve uygun tepki gösterebilir. Hedef dilin konuşucuları ile kaynak dilin konuşucuları arasında sosyokültürel ve sosyodilsel farklılıkları göz önünde bulundurarak etkin bir şekilde aracılık yapabilir.	C2
Yazma	Müzik ve film gibi soyut ve kültürel konular hakkında bilgi veren ve düşüncelerini ifade eden kişisel mektuplar yazabilir.	B1
Dinleme ve konuşma	Soyut / kültürel konularda kısıtlı bir şekilde fikir beyan edebilir ya da bilindik bir alanda öneri yapabilir, ders ve kamusal duyuruları anlayabilir.	B1
	Soyut / kültürel konularla ilgili anlam / görüş farklılıklarını kavrayabilir.	
	Güncel içerikli diyalogları uzun bir süre sürdürebilir, soyut ve kültürel konuları iyi bir akıcılıkla ve değişik kalıplar kullanarak tartışabilir.	C1
	Şakaları, konuşma diline özgü şeyleri ve kültürel imaları anlayabilir.	C2

Tablo 1 incelendiğinde, Avrupa Ortak Başvuru Metnindeki kültür kazanımlarından derlenmiş olan temel beceri kazanımlarında kültürün öneminden seviyelere göre yüzeysel olarak bahsedildiği görülmektedir. Kültür kazanımlarında her seviyeden ve her beceriden bahsedilmemiştir. A1 ve A2 seviyeleri yer almamaktadır ve diğer seviyeler için de tüm beceri türleri yansıtılmamıştır. Ayrıca kazanımlar *kültürel konularda düşüncüyü ifade etmek, imaları anlamak ve tepki vermek* edimleri ile sınırlı kalmıştır. Kazanımlar içerisinde dil kullanımında erek kültürün göz ardı edilemeyeceği iletişim bağlamlarından ve görsel kültür göstergelerinin öneminden bahsedilmemiş olması da bir eksiklik olarak görülmektedir. Bu nedenle ilgili kazanımların bu eksiklikleri giderecek biçimde genişletilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Avrupa Ortak Başvuru Metninde (CEFR) Kültür Öğeleri

Avrupa Ortak Başvuru Metninde kültürel öğeler 7 ulamda değerlendirilmiştir (Alt başlıklar bu çalışma için oluşturulmuştur):

1. *Günlük Yaşam*: [1.1.yiyecek-içecekler, yemek zamanları, sofrada adabı; 1.2.ulusal bayramlar; 1.3.çalışma saatleri ve uygulamaları; 1.4.boş zaman etkinlikleri (hobiler, spor, okuma alışkanlıkları, medya)];

2. *Yaşam şartları*: [2.1.yaşam standartları; 2.2.barınma olanakları; 2.3.sosyal yardım düzenlemeleri];

3. *Kişiler arası ilişkiler*: [3.1.toplumdaki sınıf yapısı ve sınıflar arası ilişkiler; 3.2.cinsler arası ilişkiler; 3.3.aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler; 3.4.nesiller arası ilişkiler; 3.5.iş ortamındaki ilişkiler; 3.6.toplum ile polis ve resmî görevliler arasındaki ilişkiler; 3.7.ırk ve toplum ilişkileri; 3.8.siyasi ve dinî gruplar arasındaki ilişkiler];

4. *Değerler, inanışlar ve tutumlar*: [4.1.sosyal sınıf; 4.2.meslek grubu; 4.3.sağlık; 4.4.bölgesel kültür; 4.5.güvenlik; 4.6.kurumlar; 4.7.gelenek ve sosyal değişim; 4.8.tarih; 4.9.azınlıklar; 4.10.ulusal kimlik; 4.11.ideolojiler; 4.12.yabancı üniversiteler, yabancı kişiler; 4.13.sanat; 4.14.mizah];

5. *Beden dili* [beden diline hükmeden örf ve âdetlerin bilgisi];

6. *Gelenekler*: [6.1.dakiklik; 6.2.hediye; 6.3.giyecek; 6.4.davranış ve söyleyiş âdetleri; 6.5.ziyaret süresi; 6.6.vedalaşma];

7. *Törensel davranışlar*: [7.1.dinî tören ve ayinler; 7.2.doğum, evlilik, ölüm; 7.3.halka açık gösteri ve törenlerde dinleyici ve seyirci davranışları; 7.4. kutlamalar, festivaller, danslar, disko, vb. (CEFR, 2020).

Kültür aktarımında bu değerler, sadece sözlü ve yazılı metinlerdeki tümcelerle / sözcükle aktarılmamaktadır. Hedef dile ait kültür öğelerinin benimsetilmesinde görsel metinlerde yer alan iletiler de önemlidir. Özellikle görsel öğreniciler için çok daha önemli ve akılda kalıcı olan bu görsel kültür göstergelerinin üretilmesi ve çözümlenmesinde gösterge bilimi çalışmalarından, bu alandaki kuramlardan, modellerden ve kuramcılardan yararlanarak konuya farkı bir bakış açısıyla yaklaşmak gerekmektedir.

Gösterge ve Gösterge Bilimi

İnsan beyni her şeyi anlamak, açıklamak, gerekçelendirmek ve anlamlandırmak ister. Bu nedenle de nesne ve olgular arasında ilişkiler kurarak nedenlerini kavramaya çalışır. Gülenin mutlu, ağlayanın üzüntülü, iyi giyinen birisinin varlıklı olması çıkarımları yapabilmek için birer göstergedir (Huber, 2013). Kendisinden başka bir şeyin yerini tutan sözcük, ses, nesne, biçim, olgu vb. gösterge olarak adlandırılır (Greimas ve Courtés, 1982). Tablodaki renk, figür, edebî eserde kahramanın amacı, davranışı, bir bluz, etek vb. çevresindeki diğer birimlerle bağlantısı olan birer göstergedir (Rifat, 2014). İnsan göstergelerle kuşatılmış bir dünya içinde yaşar ve bu göstergeler iletişim amacıyla oluşturulmuş insan ürünleridir. Düşünme süreci ve düşüncenin aktarılmasında göstergelerden yararlanır. Davranışlar, parfümler, elbiseler akla gelebilecek her olay ve olgu bir göstergedir. Göstergelerin bağlamına göre farklı anlamları ve iletişim değerleri vardır (Günay, 2008). Bu nedenle göstergeyi değerli kılan bağlama uygunluğudur, aksi takdirde alıcı için bir anlam ifade etmez. Bu noktada aynı görsel göstergelerin bağlama göre farklı anlamlar kazanabilme durumu da göz ardı edilmemelidir. Bağlamdan bağımsız bir bilgilendirme ve iletişim sürecinden bahsedilemez. Her bilgi üretildiği ve yorumlandığı bağlamında değerlidir.

Gösterge terimini ilk defa Saussure dilin göstergelerden kurulu bir sistem olduğunu söyleyerek kullanmıştır. Ona göre, gösteren ve gösterilen öğesini birbirine bağlayan anlamlama eylemiyle gösterge ortaya çıkar (Bayrav, 1998). Göstergeler kendisine yüklenen ileti ile alıcı üzerinde bir şeyi çağrıştırırlar ve konu hakkında yorum yapılmasını sağlarlar. Göstergeler birbirlerini etkileyerek ve tamamlayarak dizge içerisinde yeni anlamlar ve iletiler oluştururlar (Erkman-Akerson, 2016). İnsan doğası gereği gösterge üreten ve göstergeleri çözümleyip anlamlandıran varlıktır. Dil çift eklemli göstergeler sistemidir ve iletişim de sözlü ve yazılı göstergeler aracılığıyla gerçekleşir (Aydın, 2014). Bu

sınıflandırmaya sözlü ve yazılı göstergeler kadar önemli olan görsel göstergeler de eklenmelidir. Görsel göstergeler aracılığıyla bildirme ve iletişim sürecinde sayfalarca yazı birimi ve birçok ses birimi ile anlatılamayan bir olay, olgu, durum vb. yansıtılabilmektedir. Ayrıca görsel olarak somutlaştırılabilen dilsel göstergeler de görsel gösterge özelliği taşır.

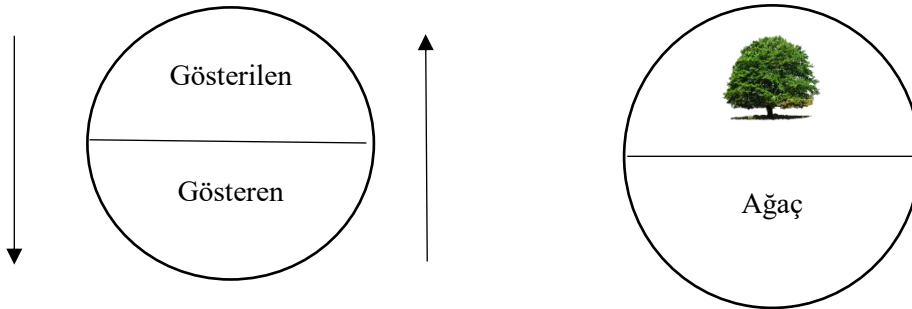
Gösterge bilimi 19. yüzyılın ikinci yarısında İsviçreli dil bilimci Ferdinand de Saussure ve Amerikalı felsefeci Charles Sanders Peirce'un birbirinden habersiz çalışmalarıyla bilim hâlini almıştır (Yaylagül, 2015). Göstergenin biçim, anlam ve gönderge olmak üzere 3 boyuttan oluştuğunu ilk belirten Aristotle, göstergelerden yazılı olarak ilk bahseden filozof ise John Locke olmuştur (Sebeok, 2001). Gösterge bilimi çevredeki olguları gösterge olarak algılama, gizli ve mevcut olmayan olgular arasındaki bağlantıyı anlama becerisi, bilinçli ve yaratıcı biçimde öğrenme sürecinin sonucu olarak gösterge üretme ve bunları alıcıya iletme yetisi kazandırır (Johansen ve Larsen, 2002). Anlatılardaki anlamlar birtakım aşamalardan geçerek -birbiriyle bütünleşerek ya da karşıtlaşarak- başka yapılara dönüşür ve dış dünya gerçekliğine gönderimde bulunurlar. Gösterge bilimsel bakış açısı, anlatılar içerisinde tutarlı bağıntılar kurabilmeyi ve metnin üretiliş sürecine yönelik yeniden yapılandırmayı sağlar (İşeri, 2000). Gösterge biliminde F. de Saussure, R. Barthes, A. Martinet, L. Hjelmslev, C. S. Peirce, U. Eco, A. J. Greimas, C. W. Morris, J. Kristeva, R. Jakobson, M. A. K. Halliday, T. A. Sebeok gibi isimler araştırma ve kuramlarıyla öne çıkmış isimlerdir. Dil dışı göstergeler konusunda Peirce'un detaylı sınıflandırmaları önemli bir yere sahiptir. Fakat bu çalışma da Saussure'un gösteren-gösterilen sınıflandırması esas alınmıştır. Bu model her ne kadar dil içi göstergeler için tasarlanmış olsa da terimler dil dışı göstergeler için de uyarlanabilir. Bu nedenle çalışmada terimler dil dışı göstergeler için kullanılmıştır.

Gösterge Türleri

Gösterge bilimi açısından gösterge türleri temelde dil içi ve dil dışı göstergeler olmak üzere iki başlık altında değerlendirilmektedir:

Dil İçi (dilsel) Göstergeler

Varlığı F.de. Saussure ile bilinen dil içi göstergeler ünlü dil bilimcinin sınıflandırmasına göre *gösteren* ve *gösterilen* öğelerinden oluşmaktadır. Burada *gösteren* öğesini ses birimleri ve yazı birimleri oluştururken *gösterilen* öğesi nesnenin zihindeki karşılığına denk gelmektedir ve iki öğenin birleşmesiyle oluşan ilişki göstergeleri ortaya çıkarmaktadır. Örneğin, *çanta* sözcük birimi /ç/, /a/, /n/, /t/, /a/ ses birimleri ve {çanta} yazı biriminden oluşmaktadır ve *çanta* denildiğinde her bireyin aklında farklı bir çanta rengi ve biçimi canlanmaktadır, adı duyulduğunda / okunduğunda zihinde canlanan bu özgün tasarımlar göstergenin gösterilen boyutudur.

Şekil 1. Saussure'un Gösterge Modeli (Saussure, 1959: 65-67).

Saussure'un dil içi gösterge sınıflamasında *gösteren* öğesi iştirim imgesini, *gösterilen* öğesi ise kavramı, düşüncüyü, olayı, durumu vb. karşılar. Genel Dilbilim dersleri kitabında kendisi buna örnek olarak ağaç nesnesini vermiştir. Şekilde de görüldüğü üzere iki öğe karşılıklı olarak birbirini etkilemektedir. Diğer bir deyişle, gösteren gösterileni; gösterilen göstereni çağırır, temsil eder, simgeler.

Dil dışı göstergeler için uyarlandığında ise gösteren öğesi kullanılan görsel öğeleri (nesne, kişi vb.); gösterilen öğesi de bu görsellerin zihinde çağırıldığı kavramı, olayı, olguyu, durumu vb. karşılar. *Gösteren* ve *gösterilen* öğesi arasında kimi zaman nedenli kimin zaman nedensiz ilişki bulunur. Örneğin, *çanta* nesnesinin neden elma değil de çanta olarak adlandırıldığına bir nedeni yoktur. Aynı şekilde dil

dışı göstergelerin seçimi de tümüyle o görsel göstergeyi hazırlayan kişinin amacına ve tercihlerine bağlıdır. Çünkü aynı duygu ve düşünceler farklı görsel gösterenlerle de temsil edilebilmektedir.

Dil Dışı (görsel / görüntüsel) Göstergeler

Gösteren ve gösterilen arasında görüntüye dayalı benzerlik ilişkisi bulunan göstergeler görüntüsel göstergedir. Kimya, fizik *vb.* formülleri, yüz ifadeleri, notalar, jest ve mimikler, giyim, saç modelleri *vb.* görsel göstergelere örnektir (Toklu, 2015). Wagner (2006) görsel göstergelere trafik işaretlerini örnek vermiştir. Farklı renklerin sürücü ve yayalar için belirli görev, sorumluluk ve yasakları içermesi trafiği düzenler ve bütün kullanıcılar bu renklerin anlamı üzerinde uzlaştıkları için iletişimsel bir sorun yaşanmaz. Dil gibi görüntüsel göstergeler de görüntü ya da izleksel düzeylerde belirli bir kültüre bağlı dünya görüşünü yansıtır. İmgenin sözle birlikte oluşturduğu bu anlam, imgenin bir söylemi görselleştirmesinden doğar. Bu açıdan imgeler de anlatsal boyutta bir metnin yerini tutabilir (Öztokat, 1999). Burada bahsedilen görsel metinlerin de yazılı ve sözlü metinler gibi belirli bir söylem ve anlamı içinde barındırmasıdır. Kimi zaman sayfalarca yazı birimi ile anlatılamayacak olan bir durum, duygu, olay, olgu *vb.* tek bir görselle ifade edilebilir. Görsel göstergelerde katmanlaşmış olan iletiler bütünü, imgelerin çok anlamlı yapılar olarak değerlendirilmesini gerekli kılar. Bu da bir görselden çok sayıda çıkarım yapılabilmesi anlamına gelmektedir.

Avrupa Ortak Başvuru Metninde (CEFR) Görsel Göstergelerin Önemi

Avrupa Ortak Başvuru Metni görsel göstergelerin önemi açısından incelendiğinde şu ifadelerle ulaşılmıştır: “Öğrencinin gereksinimleri ile ilgili iletişimsel becerilerinin gelişimi için dili öğrenilen sosyal gruba özgü önemli inanç, değerler ve kültürel farklılıkları içeren sözcük ve sözcük gruplarını seçmek önemlidir” (CEFR, 2020). Burada genelde yabancı dil öğreniminde özelde ise erek kültür aktarımında görsel göstergelerin öneminin belirtilmemiş olması, Avrupa Ortak Başvuru Metni için bir eksiklik olarak görülmektedir. Çünkü kültür aktarımı sadece sözcüklerin kullanıldığı yazılı dil ile gerçekleşmemekte, sözel ve görsel dil de bu süreçte etkin olarak kullanılmaktadır. Sosyal dil oyunları başlığı altında “resim, tombala, kartları eşleştirme oyunu *vb.* görsel öğeler; karikatürler, resimli hikâyeler *vb.* metinleri dinlemek, okumak, yazmak ve söylemek; diyagram, resim, tablo *vb.* görsel araçlara bakarak konuşmak” (CEFR, 2020) sözel üretim etkinliklerinin içeriklerine örnek olarak verilmiştir. “Öğrenciler sözlü ve yazılı metinlerden ilgili kullanımlarla karşılaştırarak yeni malzeme üretirler; sözel, görsel *vb.* destekler yoluyla çıkarım yaparak öğrenirler ve bu süreç anahtar sözcükler, resimler, grafikler gibi çeşitli görsel araçlarla desteklenir” (CEFR, 2020) ifadelerinde de materyallerdeki ve dış dünyadaki görselleri de anlamlandırmanın öneminden bahsedilmesine rağmen görsel göstergelerin yeterlikler içerisinde bir kazanım olarak somutlaştırılmamış olması Avrupa Ortak Başvuru Metni için bir eksiklik olarak nitelendirilebilir. Okuyucunun yazılı metni algılaması da görsel beceri olarak değerlendirilmiştir. Fakat görsel beceri sadece yazılı metinleri görüp anlamlandırma ile gerçekleşmemektedir. Yazı birimi içermeyen görsel göstergeleri içselleştirip dil kullanımına dâhil etmek de bilgilendirme / iletişim sürecinde dil içi göstergeler kadar önemlidir.

Tablo 2.

Avrupa Ortak Başvuru Metninde Görsel Göstergelere Yönelik Kazanımlar (CEFR, 2020'den derlenmiştir)

Beceri Türü ve Basamakları	Kazanım	Seviye
Okuma (bilgi ve tartışma için)	Özellikle görsel destek var ise daha basit bilgi içerikli malzeme ve kısa basit tanımların içeriği hakkında bir fikir edinebilir.	A1
	Görsel materyalle sunulan olay, trafik kazaları gibi televizyon haberlerinin ana konusunu anlayabilir.	A2
Dinleme (sesli / görsel)	Görsel materyal ve aksiyonlu öykü dizisinin çoğunu, öykünün açık ve dilin anlaşılır olduğu filmleri takip edebilir. Anlamak için görsel malzemeye ve olaya gereksinim duyar.	B1
	Anlaşılır, açık bir dil ile ifade edilen görsel unsurların ve hareketlerin hikâyenin çizgisini taşıdığı filmlerin çoğunu anlayabilir.	B1

Tablo 2 incelendiğinde Avrupa Ortak Başvuru Metnindeki görsel kazanımlardan derlenmiş olan temel beceri kazanımlarında, görsel göstergelerin öneminden detaylı biçimde bahsedilmediği görülmektedir. Her seviyeye yönelik her beceriden bahsedilmemiş olması -B2, C1 ve C2 seviyelerinin yer almaması ve diğer seviyelerin de tüm beceri türlerine yönelik kazanımlar ile yansıtılmaması- bir eksikliklerdir. Görsel göstergeler televizyon gibi görsel-işitsel araçlarla sınırlı kalmıştır. Ancak dil öğreniminde birey görsel göstergelerle sadece televizyon, bilgisayar gibi dijital iletişim araçları aracılığıyla karşılaşmamaktadır. Öğrencinin ders ve çalışma kitapları gibi basılı materyallerde ve dış dünyada karşılaştığı görsel göstergeleri erek kültür çerçevesinde yorumlayarak anlamlandırması da iletişim sürecinin başarılı biçimde gerçekleşebilmesi için önemlidir. Bu nedenle ilgili kazanımların genelde görsel göstergeler, özelde görsel kültür göstergeleri açısından zenginleştirilmesi gerekmektedir.

Ders Kitaplarındaki Kültürel Yansımalarda Görsel Göstergelerin Önemi

Bir dili öğrenmek o dilin kültürü hakkında da bilgi sahibi olmayı gerektirir. Öğrenilen dil içi ve dil dışı yapıların hangi bağlamlarda gerçekleştirileceğine dair farkındalık sahibi olmak için hedef dilin kültürüne de aşina olunmalıdır. Çünkü bağlama uygun olmayan yapıları dil kullanımları bilgilendirme ve iletişim sürecinin başarısızlıkla sonuçlanmasına neden olur. İletiler amaç dilin kültürüne uygun olduğu takdirde doğru biçimde üretilmiş ve anlamlandırılmış olur. Toplumların bakış açılarına yansıyan kültürel çeşitliliğin aynı iletileri anlamlandırma ediminde bile farklılıklara yol açacağı unutulmamalıdır. Bu nedenle dil öğretimi sürecinde erek kültüre ait her bilgi dili amacına uygun ve doğru kullanabilmek için çok değerlidir. Kültür sadece sözlü ve yazılı dille aktarılmaz. Kültürün aktarımında görsel dil de önemlidir. Amaç dile yeterince hâkim olamayan öğrencinin karşılaştığı iletileri yorumlama sürecine görsel göstergelerin önemli katkısı vardır. Özellikle öğretim setlerinde sıkça kullanılan görsel göstergeler metnin anlamlandırılmasında alıcıya büyük kolaylık sağlar.

Anlamın oluşum sürecinde, göstergeleri kullanıldığı kültüre uygun biçimde yorumlamak önemlidir. Bir imgeden aynı anlamların çıkarılması ortak kültüre sahip olunmayı gerektirir (Sığırcı, 2017). Göstergeler içinde buldukları kültüre göre bir değer kazanırlar. Kültürün göz ardı edilmesi göstergenin algılanma süresini uzatarak anlaşmazlıklara ve iletişim kargaşalarına neden olur (Çağlar, 2012). Her dil aynı zamanda bir kültür taşıyıcısı olduğu için dil bilimsel göstergeler kültürel göstergelerin işlevini yerine getirerek o toplumun temel kültürel tutumlarını temsil ederler (Boltayevna, 2020). Yaşantılardan kopuk biçimde gerçekleştirilen dil öğretimi yeterli başarıyı sağlayamaz. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Türk kültürünü en güzel örnekleriyle tanıtarak, Türk insanını ve değerlerini anlatmak öğreticinin en önemli görevidir. Bunun için öğreticinin de Türk kültürüne tam olarak hâkim olması beklenir (Güzel ve Barın, 2016). Metin içindeki anlamlı dizgeleri gösterge bilimi yöntemleriyle okumak, verilen kodları anlamlandırmak, eğretileme, mecaz, düz değişmece gibi söz sanatlarının ve anlam olaylarının yardımıyla metinler arası ilişkileri değerlendirmek, kastedilenin ötesindeki kültür ve ideolojiyi anlamak ve anlamlandırmak demektir (Parsa ve Olgundeniz, 2014).

İletişimin başarılı biçimde gerçekleşebilmesi için sözcelerin bağlama uygun olarak yapılandırılması gereklidir. Sözceler istenilen yer ve zamanda keyfi olarak üretilemez. Öğrenci, erek dil kullanıcılarının dünyaya bakış açılarına, düşünme ve değer sistemlerine farklı bağlamlarda tanık olarak neyi, nerede, kime karşı, ne zaman ve nasıl kullanacağını öğrenmekte ve amaç dilin kültürel unsurları hakkında fikir sahibi olmaktadır. Sözcelerin bağlam dışı kullanımları yanlış anlaşılmalara sebep olarak iletişim sürecini sekteye uğratar ve sonunda başarılı bir iletişim gerçekleşemez. Özellikle ders kitapları gibi yazarlar ve tasarımcıların geri bildirim alamadığı bilgilendirme (enformasyon) süreçlerinde görsel öğeler çok daha önemlidir. Ders kitapları yazılı, sözlü ve görsel metinlerden oluşmaktadır. Görsel öğeler metinleri ve etkinlikleri tamamlamada önemli bir yere sahiptir. Çünkü bu görsel göstergeler başlangıç seviyesi başta olmak üzere her seviyede amaçlananı anlamlandırmaya yardım ederek öğrenme sürecini kolaylaştırmaktadır. Görsel öğelerin hafızada daha uzun süre yer aldığı ve öğrenme sürecinde pekiştirici işlevi olduğu bilimsel çalışmalarla kanıtlanmıştır. Ana dili öğretiminde olduğu gibi yabancı dil öğretiminde de görsel öğelerin yer almadığı bir öğretim seti elbette düşünülemez. Bu nedenle dil dışı göstergeler yazılı-sözlü metinleri destekleme ve bilgiyi somutlaştırma açısından dil öğrenme sürecinde oldukça önemlidir.

Amaç ve Önem

Çalışmanın özel amacı *Yedi İklim Türkçe* öğretim setinde kültürel içeriğe sahip görsel göstergeleri tespit etmek ve bu görsel kültür göstergelerinin dil öğretimindeki önemine dikkat çekerek alanda farkındalık oluşturmaktır. Metinlerde yer alan göstergeler sadece ilgili metne gönderme yapmaz. Metinlerarasılık olgusu ile daha önceki metinlere, konulara ve metin dışı bağlamlara da gönderimde bulunur. Çalışmada görsel kültür göstergeleri verilmek istenenin ötesindeki anlamları da göz önünde bulundurularak değerlendirilmiştir. Bu nedenle görsel göstergeler, metinlerden bağımsız olarak incelenmiş ve Türk kültürüne gönderme yapan her gösterge inceleme nesnesi olarak değerlendirilmiştir. Alan yazın incelemesi sonucunda öğretim setlerindeki metinlerde ve etkinliklerde kültür olgusunu inceleyen çok sayıda çalışma tespit edilmiş; ancak ders veya çalışma kitaplarındaki kültür aktarımını görsel göstergeler açısından inceleyen bir yayına -Türkçe ve İngilizce kaynaklarda- rastlanmamıştır. Bu durum yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alan yazınında görsel kültür göstergeleri konusunda bir boşluğun olduğunu göstermiş ve böyle bir çalışma gerekli görülmüştür. Gösterge bilimi çalışmalarının ve uygulamalarının yabancı dil olarak Türkçe öğretimindeki önemine dikkat çekerek bu alandaki öğrenici, öğretici ve araştırmacılara farklı bir bakış açısı sunmak çalışmanın genel amacıdır. Çalışmanın Saussure gibi alanında en ünlü kuramcının modeline dayanması, bilgilerin tablolar üzerinde bir düzen içerisinde ve karşılaştırmalı biçimde yansıtılması, tespitlere yönelik somutlaştırma imkânına olanak sağlayan görsellerin yer alması, sadece belirli seviyeleri değil tüm seviyeleri -A1-A2-B1-B2-C1-C2 ders ve çalışma kitapları- kapsamayı yönleriyle alan yazındaki diğer çalışmalardan farklılık göstermektedir.

Yöntem

Çalışma doküman incelemesi olduğundan etik kurul belgesi gerekmemektedir. Çalışma, temel nitel araştırma desenine göre yürütülmüştür. “Temel nitel araştırma, inceleme nesnesinin kendi bağlamı içerisinde belirli amaca / amaçlara yönelik olarak anlamlandırılmasıdır” (Merriam, 2009). Veriler doküman incelemesi ile elde edilmiş ve betimsel analiz ile çözümlenmiştir. *Betimsel analiz*, bir materyalin bir bölümündeki veya tamamındaki açık veya örtük iletilerin anlamının incelenen alana yönelik terim ve kavramlarla açıklanmasıdır (Cresswell, 2003). *Doküman incelemesi*; yazılı, sözlü, görsel veya fiziksel materyallerin çalışmanın amacına uygun bölümlerinin veri olarak seçilmesidir.

Çalışmada inceleme materyali olarak *Yedi İklim Türkçe* öğretim setinin seçilme nedeni Türkçe öğretiminde saygın ve yetkin bir kurum olan Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanmış olması ve yurt dışındaki Türkçe öğretim merkezlerinin yanı sıra Türkiye’deki Türkçe Öğretim Merkezlerinde de ders materyali olarak kullanılmasıdır. Çalışmanın amacı doğrultusunda öğretim setinin tüm seviyelerdeki kitapları (6 ders kitabı ve 6 çalışma kitabı) incelenmiştir. Bulgular, görsel göstergeler açısından Saussure’ün gösterge modelinde yer alan gösteren ve gösterilen öğelerine göre temsil ettikleri kültür değeri açısından incelenerek yorumlanmıştır. Bulgulardaki inceleme nesnelere bu şekilde seçilme nedeni, Avrupa Ortak Başvuru Metninde yer alan kültürel öğeler sınıflandırmasına uygun olmaları ve Türk kültürünü yansıtmalarıdır. Çalışma konusu Türk kültürüne yönelik olduğu için kitaplardaki diğer ülkelere ait görsel kültür öğeleri inceleme dışında tutulmuştur. Verilerin geçerliğini sağlamak için çalışmanın amacına uygun biçimde seçilen desen, veri toplama aracı, veri çözümleme tekniğinin ve Saussure Gösterge Modelinin ölçülmek istenen özelliği tam ve doğru biçimde ölçeceği kararına varılmıştır. Bulgular, Avrupa Ortak Başvuru Metninde yer alan kültür alt başlıklarına göre değerlendirilmiştir.

Güvenirliliği sağlamak için iki uzman birlikte çözümleme yapmış ve iki uzmanın beraber değerlendirmesiyle *Yedi İklim Türkçe* öğretim setindeki görsel kültürel öğeleri tespit edilmiştir. *Barınma olanakları* alt başlığında yer alan öğelerde görüş ayrılığı yaşanmış ve tarihî değeri olan mekânların tarih başlığı altında, tarihî değeri olmayan mekânların ise *barınma olanakları* başlığı altında değerlendirilmesine; *eşyaların* ise -Başvuru Metninde yer almaması nedeniyle- *günlük yaşam* başlığı altında değerlendirilmesine karar verilmiştir. Örneğin; çayın bir içecek olması, PTT’nin bir kurum olması, Barış Manço’nun bir sanatçı olması gibi çalışmada yer alan tüm bulgular iki uzmanın ortak değerlendirmesi sonucunda elde edilmiştir. Türk kültürüne göre yaşayan bireylerin çoğunluğunun değerlendirmeyi bu şekilde yapacağı varsayıldığından bulguların dâhil edildiği kültür ulamları ve yorumların Türk kültürü için geçerli nitelik taşıdığı düşünülmektedir.

Bulgular

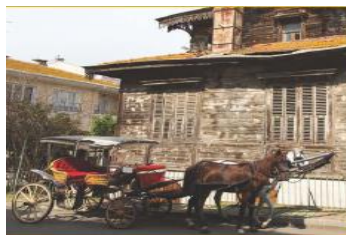
Bulguların değerlendirilmesinde çalışmanın önceki bölümünde yer alan *Avrupa Ortak Başvuru Metninde Kültür Öğelerinin Sınıflandırılması* bölümündeki numaralar ve başlıklar kullanılmıştır.

Tablo 3.

A1 Ders Kitabındaki Görsel Kültür Gösteren ve Gösterilen Öğeleri

Kültür Ögesi (CEFR)	Gösteren (Temsil Eden) Öge	Gösterilen (Temsil Edilen) Kültür Ögesi
(1) günlük yaşam	fayton (s. 118, 134)	Türkiye’de tarihte önemli bir ulaşım aracı
(1.1) yiyecek- içecek	pide (s. 15, 78) / simit, sucuklu yumurta (s. 23) / çay (s. 23, 35, 61, 105, 140) / tuzlu fıstık (s. 61) / sucuk (s. 65, 75) / baklava (s. 67) / İskender (s. 93) / akide şekeri, Türk kahvesi (s. 166)	Türkiye’nin önemli lezzetleri
(2.2) barınma olanakları	İstanbul Boğazı (s. 9) / Kuleli (s. 55) / Beylerbeyi (s. 77) / Kızılırmak (s. 103) / Taksim (118, 128) / Kapadokya, Safranbolu (s. 157) / Amasra (s. 157, 165) / Sümela Manastırı, Fırtına Vadisi, Ayder Yaylası, Uzungöl (s. 159)	Türkiye’deki yapılar ve şehirler
(3.3) aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler	aile birliği (s. 33, 34, 39, 52) / baba-oğul sohbeti (s. 46, 169) / aile gezisi (s. 91, 156) / ailece yemek (s. 92) / ailece piknik (s. 131, 132)	Türkiye’de aile birliğinin önemi
(4) değerler- inanişlar-tutumlar	semazen (s. 164) / Hacı Bayram Veli Türbesi (s. 91)	Türkiye’deki dinî değerler
(4.6) kurumlar	PTT (s. 15, 51) / Yunus Emre Ens. Amblemi (s. 25) / Türk Hava Yolları amblemi (s. 57, 118, 122) / İstanbul Üniversitesi (s. 83)	Türkiye’nin önemli kurum ve kuruluşları
(4.8) tarih	Kapalı Çarşı (s. 97) / Atatürk heykeli (s. 98) / Haydarpaşa Tren Garı (s. 117) / Eminönü Büyük Postane (s. 137) / Osmanlı Devletinden adamlar (s. 152) / Kaleiçi (s. 155) / Topkapı Sarayı (s. 102)	Türkiye tarihinde önemli kişi ve yapılar
(4.10) ulusal kimlik	Türk bayrağı (s. 10, 15, 17, 18, 98) / Türk paraları (s. 13, 66, 141)	Türkiye’nin maddi ve manevi sembolleri
(4.13) sanat	Eşref Armağan (s. 111) / Barış Manço (s. 171) / Keloğlan karikatürü (s. 82) / Hacı Bayram Veli heykeli (s. 94) / Fetih 1453, Dügün Dernek afişi (s. 119)	Türkiye’nin önemli sanat değerleri
(6.4) davranış- söyleyiş âdetleri	Kahve ikramı (s. 25) / el öpme (s. 35, 156, 167) / mangal yapma (s. 44) / kaplıcaya gitme (s. 164) / bayram ziyareti (s. 166, 167) / bayram namazı (s. 172)	Türkiye’de önemli sosyal gelenekler ve değerler

Tablo 3’te A1 ders kitabındaki *günlük yaşam*, *yiyecek-içecek*, *barınma olanakları*, *aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler*, *değerler inanişlar-tutumlar*, *kurumlar*, *tarih*, *ulusal kimlik*, *sanat ve davranış-söyleyiş âdetleri* olmak üzere 10 tür görsel kültür göstergesi yer almaktadır. En fazla *barınma olanakları*; en az ise *günlük yaşam* ile ilgili görsel gösterge yer almıştır.

Resim 1. A1 Ders Kitabında En Az Yer Alan Görsel Kültür Göstergesi (Günlük Yaşam)

Tablo 4.
A2 Ders Kitabındaki Görsel Kültür Gösteren ve Gösterilen Öğeleri

Kültür Ögesi (CEFR)	Gösteren (Temsil Eden) Öge	Gösterilen (Temsil Edilen) Kültür Ögesi
(1) günlük yaşam	dolmuş (s. 116) / çaydanlık (s. 116, 133)	Türkiye’de bir ulaşım aracı ve günlük eşya
(1.1) yiyecek- içecek	Kayseri mantısı (s. 26) / pide, İskender, ayran (s. 64) / baklava, Türk kahvesi (s. 72) / dolma, yaprak sarması (s. 75) / künefe, kadayıf, cevizli kete, Kemalpaşa tatlısı, baklava, irmik tatlısı (s. 82-83) / lokum, pestil (s. 84, 124) / kazandibi, güllaç, fincan tatlısı, fırında sütlaç, aşure (s. 86, 87, 88) / dondurmali kavun tatlısı (s. 99) / çay (s. 50, 109, 120, 124) / aşure (s. 122, 123, 124)	Türkiye’nin önemli lezzetleri
(1.4) spor	Arda Turan (s. 14) / Servet Tazegül (s. 62) / Cirit (s. 68) / Şenol Güneş (s. 162) / Ampute millî futbol takımı (s. 166)	Türkiye’deki önemli spor ve sporcular
(2.2) barınma olanakları	Porsuk Çayı, Kapadokya, Kayseri (s. 25) / Çamlıca Korusu (s. 29) / Nemrut dağı, Peri Bacaları (s. 78-79) / Kuzguncuk (s. 91) / Florya Atatürk Ormanı (s. 113) / kuş evleri (s. 148) / Üsküdar (s. 151)	Türkiye’deki yapılar ve şehirler
(3.3) aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler	aile birliği (s. 18, 58, 114, 120, 121, 145, 146, 154) / baba-kız konuşması (s. 50) / anne-oğul konuşması (s. 22)	Türkiye’de aile birliğinin önemi
(4) değerler- inanışlar-tutumlar	Mevlana Türbesi (s. 21)	Türkiye’de dinî değerler
(4.6) kurumlar	TRT, TRT Çocuk (s. 139)	Türkiye’nin önemli kurum ve kuruluşları
(4.8) tarih	Mimar Sinan heykeli, Kayseri Saat Kulesi (s. 21) / Beylerbeyi Sarayı (s. 9) / Sahafklar Çarşısı (s. 49) / Galata Kulesi (s. 71) / Haydarpaşa Tren Garı (s. 131)	Türkiye’nin tarihi değerleri
(4.10) ulusal kimlik	Türk bayrağı (s. 66) / Türk parası (s. 105)	Türkiye’nin maddi ve manevi değerleri
(4.13) sanat	Kıraç, Mustafa Kutlu (s. 14) / Azra Akın, Sultan Kösen (s. 32) / Göksel (s. 117) / Barış Manço (s. 168) / Oğuz Atay’ın kitabı, Mesnevi (s. 54-55) / Nasreddin Hoca (s. 21, 127, 158) / Hacı Bektaş-ı Veli, Yunus Emre heykelleri (s. 21) / Devlerin Aşkını [Türkan Şoray-Kadir İnanır] (s. 56-57) / Neşeli Günler [Minür Özkul, Adile Naşit, Şener Şen, Ayşen Gruda] (s. 59) / Av Mevsimi [Şener Şen - Cem Yılmaz] (s. 60) / Cem Yılmaz, Kemal Sunal, Ata Demirel, Zeki Alasya (s. 126) / ney çalma (s. 50) / meddah (s. 114-128) / Hababam Sınıfı (s. 139) / dokuma ürünleri (s. 93)	Türkiye’nin önemli sanat değerleri
(6.4) davranış- söyleyiş âdetleri	Türk hamamı (s. 46) / sabah kahvaltısı (s. 11) / komşuya yiyecek verme (s. 123) / düğün alışverişi (s. 132, 135)	Türkiye’de önemli sosyal gelenekler ve değerler
(6.6) ziyaret	komşu ziyareti (s. 72)	Türkiye’de ziyaretler
(6.7) vedalaşma	gideni uğurlama (s. 23)	Türkiye’de vedalaşma

Tablo 4’te A2 ders kitabında yer alan 13 tür görsel kültür göstergesi ayrıntılı olarak gösterilmiştir (*günlük yaşam, yiyecek-içecek, spor, barınma olanakları, aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler, değerler-inanışlar-tutumlar, kurumlar, tarih, ulusal kimlik, sanat, davranış-söyleyiş âdetleri, ziyaret ve vedalaşma*). Buna göre, en fazla *sanat*; en az *değerler-inanışlar-tutumlar, kurumlar, ziyaret ve vedalaşma* ile ilgili görsel gösterge yer almıştır.

Resim 2. A2 Ders Kitabında En Az Yer Alan Görsel Kültür Göstergeleri (*Değerler-İnanışlar-Tutumlar, Kurumlar, Ziyaret ve Vedalaşma*)

Tablo 5.

B1 Ders Kitabındaki Görsel Kültür Gösteren ve Gösterilen Öğeleri

Kültür Ögesi (CEFR)	Gösteren (Temsil Eden) Öge	Gösterilen (Temsil Edilen) Kültür Ögesi
(1.1) yiyecek-içecek	çay (s. 13) / menemen (s. 114) / Türk kahvesi (s. 83, 145)	Türkiye'nin önemli lezzetleri
(1.4) spor	Hasan Kınalı (s. 10) / Nazmiye Muslu (s. 101)	Türkiye'nin önemli sporcuları
(2.2) barınma olanakları	Çengelköy (s. 9) / Kuleli (s. 91)	Türkiye'deki yapılar ve şehirler
(3.3) aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler	aile birliği (s. 48, 82)	Türkiye'de aile birliğinin önemi
(4) değerler-inanışlar-tutumlar	nazar boncuğu (s. 141) / Hıdrellez-ağaca dilek bağlama (s. 140)	Türkiye'de dinî inanışlar
(4.6) kurumlar	Marmara Üniversitesi (s. 27) / İstanbul Üniversitesi (s. 47) / Hacettepe Üniversitesi (s. 53-56) / Boğaziçi Üniversitesi (s. 109)	Türkiye'de önemli kurumlar
(4.8) tarih	Atatürk (s. 156) / Tercüman-ı Ahval (s. 44) / Dolmabahçe Sarayı (s. 69)	Türkiye'deki tarihî değerler
(4.10) ulusal kimlik	Türk bayrağı (s. 12)	Türkiye'nin millî değeri
(4.13) sanat	Neşet Ertaş (s. 22, 28) / tellal (s. 24) / hat sanatı (s. 32) / kitap ciltleme sanatı (s. 66) / Yunus Emre (s. 72, 73) / Eşref Armağan (s. 92) / Aşık Veysel Şatıroğlu (s. 106) / Altın Portakal Film Festivali (s. 124) / Tahir ile Zühre (s. 150) / önemli şair ve yazarlar (s. 156-157) / Babam ve Oğlum (s. 43, 125) / Aşk Tesadüfleri Sever, Araf, Gol Kralı (s. 120) / Sultan Gelin, Çalikuşu, Keşanlı Ali Destanı, Selvi Boylum Al Yazmalım (s. 152) / bazı yazar ve şairler (s. 156, 157) / Ayşe Kulin (s. 161) / İdil Biret (s. 163) / Münir Özkul-Adile Naşit (s. 166) / ney çalma, saz çalma (s. 22)	Türkiye'nin önemli sanat değerleri
(6.4) davranış-söyleyiş âdetleri	bayram sofrası (s. 129) / el öpme (s. 130, 137, 139) / kolonya ve şeker ikramı (s. 137) / bayram şekeri toplama (s. 139) / düğünde davul zurna çalma, kırmızı kuşak bağlama, kına gecesi (s. 142) / tuzlu kahve (s. 145)	Türkiye'de önemli sosyal gelenekler ve değerler

Tablo 5'te B1 ders kitabında yer alan *yiyecek-içecek, spor, barınma olanakları, aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler, değerler-inanırlar-tutumlar, kurumlar, tarih, ulusal kimlik, sanat, davranış-söyleyiş âdetleri* olmak üzere 10 tür görsel kültür göstergesi tespit edilmiştir. Bu seviyede *sanat* ögesi en fazla; *aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler* ve *ulusal kimlikle ilgili görsel göstergeler* ise en azdır.

Resim 3. B1 Ders Kitabında En Az Yer Alan Görsel Kültür Göstergeleri (*Aile Yapısı ve Aile Bireyleri Arasındaki İlişkiler ve Ulusal Kimlik*)

Tablo 6.
B2 Ders Kitabındaki Görsel Kültür Gösteren ve Gösterilen Ögeleri

Kültür Ögesi (CEFR)	Gösteren (Temsil Eden) Öge	Gösterilen (Temsil Edilen) Kültür Ögesi
(1) günlük yaşam	çaydanlık (s. 102) / cezve, fincan (s. 162, 163, 164) / güğüm (s. 173, 177)	Türkiye'de önemli kültürel eşyalar
(1.1) yiyecek-içecek	çay (s. 11, 35, 68, 102) / döner (s. 29) / analı kızlı çorbası (s. 86) / Kayseri pastırması (s. 135) / Türk kahvesi (s. 162, 164) / Türk lokumu (s. 162, 163)	Türkiye'nin önemli lezzetleri
(1.4) spor	Fenerbahçe, Galatasaray (s. 169)	Türkiye'deki önemli futbol takımları
(2.2) barınma olanakları	Çengelköy Sahili (s. 9) / İstanbul Boğazı (s. 35) / Beylerbeyi (s. 57) / Fatih (s. 101) / Taksim (s. 103, 104, 119) / Eminönü, Uzungöl (s. 108) / Türk Edebiyat Vakfı (s. 141)	Türkiye'deki yapılar ve şehirler
(3) kişiler arası ilişkiler	komşuluk (s. 50, 165) / misafirlik (s. 98) /	Türkiye'de önemli değerler
(4) değerler-inanırlar-tutumlar	Selimiye Camisi (s. 114)	Türkiye'de dinî değer
(4.4) bölgesel kültür	kemençe (s. 108) / çay kesme, horon (s. 108)	Türkiye'de yöresel kültür
(4.8) tarih	Kız Kulesi (s. 102) / Rumeli Hisarı (s. 103) / Atatürk (s. 114) / Mimar Sinan (s. 113) / Nemrut Heykelleri (s. 107) / Kapalı Çarşı (s. 170)	Türkiye'nin önemli tarihî değerleri
(4.10) ulusal kimlik	Türk bayrağı (s. 102) / Türk parası (s. 136)	Türkiye'nin maddî ve manevî değeri
(4.13) sanat	çömlekçilik (s. 10, 32, 158) / Rahmi Koç, Sakıp Sabancı, Ahmet N. Zorlu, Saffet Ulusoy (s. 22) / Cahit Sıtkı Tarancı (s. 106) / Cemil Meriç, Hüsnü Özyeğin (s. 156) / Ahmet Yesevî, Mevlana, İbni Sina, Kaşgarlı Mahmut, Yusuf Has Hacib (s. 24) / Nasreddin Hoca (s. 53, 136) / Cemil Meriç, Hüsnü Özyeğin (s. 156)	Türkiye'nin sanat değerleri
(6.4) davranış-söyleyiş âdetleri	mangal (s. 82, 96) / eşarp oyası (s. 116) / misafire kahve ikramı (s. 161, 162, 163) / bayram sofrası (s. 162) / yufka açma, köy evleri, köy sofrası (s. 173, 177)	Türkiye'de önemli sosyal gelenekler ve değerler

Tablo 6'da B2 ders kitabında bulunan *günlük yaşam, yiyecek-içecek, spor, barınma olanakları, kişiler arası ilişkiler, değerler-inanırlar-tutumlar, bölgesel kültür, tarih, ulusal kimlik, sanat ve*

davranış-söyleyiş âdetleri olmak üzere 11 farklı görsel kültür göstergesi yer almaktadır. Bu seviyede, en fazla *sanat*; en az *değerler-inanışlar-tutumlar*la ilgili görsel göstergeye rastlanılmıştır.

Resim 4. B2 Ders Kitabında En Az Yer Alan Görsel Kültür Göstergesi (Değerler-Inanışlar-Tutumlar)

Tablo 7.

C1 Ders Kitabındaki Görsel Kültür Gösteren ve Gösterilen Öğeleri

Kültür Ögesi (CEFR)	Gösteren (Temsil Eden) Öge	Gösterilen (Temsil Edilen) Kültür Ögesi
(1) günlük yaşam	Marmaray (s. 36, 41)	Türkiye'nin önemli ulaşım aracı
(1.1) yiyecek-içecek	şerbet (s. 90)	Türkiye'de geleneksel bir içecek
(1.4) spor	Avrupa Maratonu (s. 9) / Türk millî takımı (s. 19, 20) / Türk forması (s. 20) / matrak (s. 32)	Türkiye'de önemli spor etkinlikleri
(2.2) barınma olanakları	İstanbul Boğazı (s. 9, 40, 104-105) / Antakya (s. 52) / Van Gölü (s. 73) / Cumhurbaşkanlığı Sarayı (s. 155)	Türkiye'deki yapılar ve şehirler
(4) değerler-inanışlar-tutumlar	Mavi boncuk (s. 151)	Türkiye'de bir dinî inanış simgesi
(4.6) kurumlar	Yunus Emre ve Bursa Uludağ Üniversitesi amblemi (s. 120)	Türkiye'de önemli kuruluşlar
(4.8) tarih	Anadolu Hisarı, Kız Kulesi, Nemrut Heykelleri (s. 102) / Fatih Sultan Mehmet (s. 106, 161) / Ali Kuşçu (s. 107) / Uluğ Bey (s. 108) / Mimar Sinan (s. 161)	Türkiye'nin tarihinde önemli isimler ve eserler
(4.10) ulusal kimlik	Türk bayrağı (s. 20, 102, 118, 128, 140) / Türk parası (s. 157)	Türkiye'nin maddi ve manevi değerleri
(4.13) sanat	Yunus Emre (s. 70, 116) / Nasreddin Hoca (s. 136) / Köl Tigin Yazıtı (s. 93, 94, 98, 99) / Tonyukuk Yazıtı, Bilge Kağan Yazıtı (s. 98, 99) / Abdurrahim Karakoç (s. 62, 63) / Sezai Karakoç (s. 64) / Kaşgarlı Mahmut (s. 107) / Cahit Arf (s. 156-157, 159)	Türkiye'deki önemli edebî kişiler ve Türklerin eserleri
(6.3) giyecek	fes, başörtü (s. 125)	Türkiye'de önemli kıyafetler

Tablo 7'de C1 ders kitabındaki 10 tür görsel kültür göstergesi (*günlük yaşam, yiyecek-içecek, spor, barınma olanakları, değerler-inanışlar-tutumlar, kurumlar, tarih, ulusal kimlik, sanat ve giyecek*) gösterilmiştir. Bu bulgulara göre, *sanat* ögesi en çok; *günlük yaşam, yiyecek-içecek* ile *değerler-inanışlar-tutumlar*la ilgili görsel göstergeler en azdır.

Resim 5. C1 Ders Kitabında En Az Yer Alan Görsel Kültür Göstergeleri (Günlük Yaşam, Yiyecek-İçecek ve Değerler-İnanışlar-Tutumlar)

Tablo 8.

C2 Ders Kitabındaki Görsel Kültür Gösteren ve Gösterilen Öğeleri

Kültür Ögesi (CEFR)	Gösteren (Temsil Eden) Öge	Gösterilen (Temsil Edilen) Kültür Ögesi
(1) günlük yaşam	Marmaray (s. 28)	Türkiye'nin önemli ulaşım aracı
(2.2) barınma olanakları	Antakya, Safranbolu, Mardin, Kapadokya evleri, Nevşehir (s. 61) / İstanbul Boğazı (s. 103) / Atakule (s. 130) / Porsuk Çayı (s. 131) / Macahel Yaylası (s. 135)	Türkiye'deki yapılar ve şehirler
(4) değerler-inanışlar-tutumlar	Selimiye Camisi (s. 67) / Mevlana Türbesi (s. 92)	Türkiye'de dinî değerler
(4.8) tarih	Haydarpaşa Tren Garı (s. 9) / Kapalı Çarşı (s. 45) / Kız Kulesi (s. 58) / İzmir Saat Kulesi (s. 131)	Türkiye'nin önemli tarihi yerleri
(4.10) ulusal kimlik	Türk bayrağı (s. 147)	Türkiye'nin milli simgesi
(4.13) sanat	Emine Işınsoy (s. 10) / Cengiz Aytmatov (s. 20) / Neyzen Tevfik (s. 32) / Aşık Veysel Şatıroğlu (s. 37) / Mevlana (s. 91) / Karagöz-Hacivat (s. 83, 84, 85, 88) / Çelebi, Beberuhi, Kastamonulu, Acem, Rumelili (s. 87) / Can Yücel (s. 30) / Şair Eşref (s. 35) / Mesnevi (s. 92) / Türkan Şoray (s. 72) / Nasrettin Hoca (s. 99) / Tarık Dursun (s. 142)	Türkiye'deki önemli sanat değerleri
(6.3) giyecek	çarık, başörtüsü (s. 45) / Osmanlı kadın kıyafeti (s. 64)	Türkiye'de önemli kıyafetler
(6.4) davranış-söyleyiş âdetleri	el öpme (s. 27) / bayram şekeri ve kolonya ikramı (s. 119)	Türkiye'de önemli gelenekler

Tablo 8'de C2 ders kitabındaki *günlük yaşam*, *barınma olanakları*, *değerler-inanışlar-tutumlar*, *tarih*, *ulusal kimlik*, *sanat*, *giyecek* ve *davranış-söyleyiş âdetleri* olmak üzere 8 çeşit görsel kültür göstergesi yer almaktadır. Bu seviyede, en fazla *sanat*; en az *günlük yaşam* ve *ulusal kimlik*le ilgili görsel gösterge tespit edilmiştir.

Resim 6. C2 Ders Kitabında En Az Yer Alan Görsel Kültür Göstergesi (Günlük Yaşam ve Ulusal Kimlik)

Tablo 9.

A1 Çalışma Kitabındaki Görsel Kültür Gösteren ve Gösterilen Öğeleri

Kültür Ögesi (CEFR)	Gösteren (Temsil Eden) Öge	Gösterilen (Temsil Edilen) Kültür Ögesi
(1.1) yiyecek-içecek	çay (s. 10, 93, 100) / kebab (s. 19) / sulu köfte (s. 34) / baklava, kadayıf (s. 36) / ayran (s. 37, 53) / sucuklu yumurta, sucuk (s. 38) / tavuk döner (s. 43) / güveç, Adana kebabı, kuru fasulye, İskender kebabı, mantı, et döner (s. 53)	Türkiye'nin önemli lezzetleri
(1.4) spor	Türk Millî Takımı futbolcuları (s. 36)	Türkiye millî takımı
(2.2) barınma olanakları	İstanbul Boğazı (s. 6) / Ankara (s. 12) / Atakule (s. 22) / Kuleli (s. 30) / Beylerbeyi (s. 42) / Antalya, Uzungöl, Fethiye (s. 74) / Artvin-Çoruh (s. 91) / Palandöken (s. 95)	Türkiye'deki yapılar ve şehirler
(3.3) aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler	aile birliği (s. 18) / ailece piknik (s. 92)	Türkiye'de aile birliğinin önemi
(4.6) kurumlar	THY (s. 32)	Türkiye'nin önemli hava yolu şirketi
(4.8) tarih	Ayasofya (s. 22) / Kapalı Çarşı (s. 54) / Haydarpaşa Tren Garı (s. 66) / Eminönü Büyük Postane (s. 78) / Atatürk, Fatih Sultan Mehmet karikatürleri (s. 85) / Kaleiçi (s. 90) / Nemrut Heykelleri, Truva Atı, Mevlana Müzesi, Alanya Kalesi, Sümela Manastırı, Ayasofya Müzesi (s. 92)	Türkiye'nin önemli isimleri
(4.10) ulusal kimlik	Türk Bayrağı (s. 10, 12, 17, 36, 86) / Türk paraları (s. 10, 38, 51)	Türkiye'nin maddi ve manevi değerleri
(4.13) sanat	Karagöz ile Hacivat (s. 40) / Yusuf Has Hacip, Kaşgarlı Mahmut, Ahmet Yesevi, Yunus Emre (s. 85)	Türkiye'deki önemli edebî kişi, karakter ve eserler
(6.4) davranış-söyleyiş âdetleri	davul çalma (s. 81) / bayram şekeri, el öpme (s. 98)	Türkiye'de önemli sosyal gelenekler ve değerler

Tablo 9'da A1 çalışma kitabında yer alan *yiyecek-içecek*, *spor*, *barınma olanakları*, *aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler*, *kurumlar*, *tarih*, *ulusal kimlik*, *sanat* ve *davranış-söyleyiş âdetleri* olmak üzere 9 tür kültür göstergesi ayrıntılı olarak gösterilmiştir. Buna göre, *tarih* en fazla; *spor* ve *kurumlar* ile ilgili görsel gösterge en az orandadır.

Resim 7. A1 Çalışma Kitabında En Az Yer Alan Görsel Kültür Göstergeleri (Spor ve Kurumlar)

Tablo 10.

A2 Çalışma Kitabındaki Görsel Kültür Gösteren ve Gösterilen Öğeleri

Kültür Ögesi (CEFR)	Gösteren (Temsil Eden) Öge	Gösterilen (Temsil Edilen) Kültür Ögesi
(1) günlük yaşam	çaydanlık, kahve cezvesi (s. 71) / saz (s. 73)	Türkiye'deki önemli kültürel eşyalar
(1.1) yiyecek-içecek	çay (s. 23, 29, 38, 71, 88) / Türk kahvesi (s. 71)	Türkiye'nin önemli lezzetleri
(1.4) spor	Hidayet Türkoğlu (s. 37, 39) / Arda Turan (s. 38)	Türkiye'nin önemli sporcuları
(2.2) barınma olanakları	Çamlıca Korusu (s. 18) / Nemrut Dağı, Safranbolu evleri (s. 44) / Alaçatı (s. 45, 46) / Mardin (s. 48) / Kuzguncuk (s. 52) / Florya Atatürk Ormanı (s. 64) / Atakule (s. 80) / Üsküdar (s. 88)	Türkiye'deki önemli yapılar ve şehirler
(3.3) aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler	aile birliği (s. 23)	Türkiye'de aile birliğinin önemi
(4.6) kurumlar	THY (s. 38) / TCDD (s. 79) / PTT (s. 80)	Türkiye'deki önemli kurum ve kuruluşlar
(4.8) tarih	Beylerbeyi Sarayı (s. 6) / Kız Kulesi (s. 17) / Sahaflar Çarşısı (s. 28) / Seyit Onbaşı (s. 41) / Galata Kulesi (s. 40) / Truva Antik Kenti (s. 44) / Haydarpasha Tren Garı (s. 76, 81)	Türkiye'nin önemli askeri
(4.10) ulusal kimlik	Türk Bayrağı (s. 17) / Türk parası (s. 58)	Türkiye'nin maddi ve manevi değerleri
(4.13) sanat	Necip Fazıl Kısakürek (s. 99) / Nuri Bilge Ceylan (s. 7) / dokuma (s. 56)	Türkiye'nin sanat değerleri
(6.4) davranış-söyleyiş âdetleri	sabah kahvaltısı (s. 60)	Türkiye'de önemli sosyal gelenekler ve değerler

Tablo 10'da A2 çalışma kitabındaki 10 tür görsel kültür göstergesi gösterilmiştir (*günlük yaşam, yiyecek-içecek, spor, barınma olanakları, aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler, kurumlar, tarih, ulusal kimlik, sanat ve davranış-söyleyiş âdetleri*). En fazla *barınma olanakları*; en az *aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler* ile ilgili görsel gösterge ile karşılaşılmıştır.

Resim 8. A2 Çalışma Kitabında En Az Yer Alan Görsel Kültür Göstergesi (Aile Yapısı ve Aile Bireyleri Arasındaki İlişkiler)

Tablo 11.

B1 Çalışma Kitabındaki Görsel Kültür Gösteren ve Gösterilen Öğeleri

Kültür Ögesi (CEFR)	Gösteren (Temsil Eden) Öge	Gösterilen (Temsil Edilen) Kültür Ögesi
(1.1) yiyecek-içecek	irmik helvası (s. 72) / çay (s. 74, 77) / baklava (s. 74)	Türkiye'deki önemli lezzetler
(2.2) barınma olanakları	Çengelköy (s. 6) / Kapadokya (s. 7) / Kuleli (s. 52) / Üsküdar (s. 86)	Türkiye'deki yapılar ve şehirler
(3.3) aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler	aile birliği (s. 35, 49) / bayramda aile toplanması (s. 81)	Türkiye'de aile birliğinin önemi
(4.6) kurumlar	TCDD treni ve amblemi (s. 44) / Marmara Üniversitesi (s. 18) / İstanbul Üniversitesi (s. 30) / Boğaziçi Üniversitesi (s. 62)	Türkiye'nin önemli kurum ve kuruluşları
(4.8) tarih	Kız Kulesi (s. 15) / Dolmabahçe Sarayı (s. 42)	Türkiye'de tarihî yerler
(4.10) ulusal kimlik	Türk paraları (s. 44)	Türkiye'nin maddi değeri
(4.13) sanat	Altın Portakal (s. 13) / ney çalma (s. 15) / Suna Kan (s. 20) / Hep genç kalacağım kitap kapağı-Sabahattin Ali (s. 9) / Murtaza kitap kapağı-Orhan Kemal (s. 23) / Keloğlan Karikatürü (s. 58) / Van Gölü Canavarı film afişi (s. 13) / 33. İstanbul Film Festivali afişi (s. 67) / Ferhat ile Şirin (s. 87)	Türkiye'nin önemli sanatsal değerleri
(6.4) davranış-söyleyiş âdetleri	bayram sofrası (s. 74) / el öpme (s. 77, 81)	Türkiye'de önemli sosyal gelenekler ve değerler

Tablo 11'de ise B1 çalışma kitabındaki 8 tür görsel kültür göstergesi (*yiyecek-içecek, barınma olanakları, aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler, kurumlar, tarih, ulusal kimlik, sanat ve davranış-söyleyiş âdetleri*) yer almaktadır. *Sanat* ögesi ile en çok; *ulusal kimlik* ögesi ile en az karşılaşılmıştır.

Resim 9. B1 Çalışma Kitabında En Az Yer Alan Görsel Kültür Göstergesi (Ulusal Kimlik)

Tablo 12.

B2 Çalışma Kitabındaki Görsel Kültür Gösteren ve Gösterilen Öğeleri

Kültür Ögesi (CEFR)	Gösteren (Temsil Eden) Öge	Gösterilen (Temsil Edilen) Kültür Ögesi
(1) günlük yaşam	çaydanlık (s. 22)	Türkiye'de önemli bir kültür eşyası
(1.1) yiyecek-içecek	çay (s. 7, 19, 22, 36)	Türkiye'nin önemli lezzeti
(2.2) barınma olanakları	Çengelköy Sahili (s. 7) / İstanbul Boğazı (s. 19) / Beylerbeyi (s. 31) / Fatih (s. 55) / Küre Millî Parkı (s. 65) / Taksim (s. 67) / Türk Edebiyat Vakfı (s. 79)	Türkiye'deki yapılar ve şehirler
(4) değerler-inanışlar-tutumlar	semazen (s. 85) / Mevlana Türbesi (s. 59, 85)	Türkiye'de dinî değerler

Tablo 12 devam ediyor

(4.8) tarih	Kız Kulesi, Topkapı Sarayı, Aspendos, Sümela Manastırı, Çanakkale Şehitler Anıtı (s. 59)	Türkiye’de önemli tarihî değerler
(4.10) ulusal kimlik	Türk paraları (s. 97)	Türkiye’nin maddî değeri
(4.13) sanat	cam sanatı (s. 22) / Nasreddin Hoca karikatürü (s. 37, 50) -heykeli (s. 85) / bağlama, hat, ebru (s. 61)	Türkiye’de önemli sanatsal değerler
(6.3) giyecek	fes, sarık (s. 22)	Türkiye’de önemli kıyafetler
(6.4) davranış-söyleyiş âdetleri	misafire kahve ikramı (s. 91)	Türkiye’de önemli sosyal gelenekler ve değerler

Tablo 12’de B2 çalışma kitabındaki 9 çeşit görsel kültür göstergesi (*günlük yaşam, yiyecek-içecek, barınma olanakları, değerler-inanırlar-tutumlar, tarih, ulusal kimlik, sanat, giyecek ve davranış-söyleyiş âdetleri*) yer almaktadır. Bu seviyede, en fazla *barınma olanakları*; en az *günlük yaşam, yiyecek-içecek, ulusal kimlik, davranış-söyleyiş âdetleri* ile ilgili görsel gösterge vardır.

Resim 10. B2 çalışma Kitabında En Az Yer Alan Görsel Kültür Göstergeleri (Günlük Yaşam, Yiyecek-İçecek, Ulusal Kimlik ve Davranış-Söyleyiş Âdetleri)

Tablo 13.

C1 Çalışma Kitabındaki Görsel Kültür Gösteren ve Gösterilen Öğeleri

Kültür Ögesi (CEFR)	Gösteren (Temsil Eden) Öge	Gösterilen (Temsil Edilen) Kültür Ögesi
(1) günlük yaşam	Marmaray (s. 50, 51)	Türkiye’nin önemli ulaşım aracı
(1.4) spor	Avrasya Maratonu (s. 7) / güreş, binicilik, okçuluk (s. 8) / Semih Saygıner (s. 16)	Türkiye’nin önemli sporları ve sporcusu
(2.2) barınma olanakları	İstanbul Boğazı (s. 7) / Van Gölü (s. 35) / Ağlayan Kaya (s. 54) / Safranbolu evleri (s. 56, 57) / Cumhurbaşkanlığı Sarayı (s. 83)	Türkiye’deki yapılar ve şehirler
(4) değerler-inanırlar-tutumlar	semazen tablosu (s. 29) / Ulu Cami (s. 60)	Türkiye’de dinî değerler
(4.8) tarih	Göbeklitepe (s. 55) / Ali Kuşçu, Uluğ Bey karikatürleri (s. 78)	Türkiye’nin önemli astronomları
(4.13) sanat	Özdemir Asaf, Oğuz Atay, Cemil Meriç (s. 29, 30) / Mevlana, Yusuf Has Hacip karikatürü (s. 30) / Kök Tigin Yazıtı (s. 49)	Türkiye’de önemli edebî kişiler ve eserler

Tablo 13’te C1 çalışma kitabındaki 6 tür görsel kültür gösterge yansıtılmıştır (*günlük yaşam, spor, barınma olanakları, değerler-inanırlar-tutumlar, tarih ve sanat*). Buna göre, en fazla *sanat*; en az *günlük yaşam* ile ilgili görsel gösterge yer almıştır.

Resim 11. C1 Çalışma Kitabında En Az Yer Alan Görsel Kültür Göstergesi (Günlük Yaşam)

Tablo 14.

C2 Çalışma Kitabındaki Görsel Kültür Gösteren ve Gösterilen Öğeleri

Kültür Ögesi (CEFR)	Gösteren (Temsil Eden) Öge	Gösterilen (Temsil Edilen) Kültür Ögesi
(1) günlük yaşam	saz (s. 56)	Türkiye’de kültürel bir müzik aleti
(1.1) yiyecek- içecek	baklava (s. 56) / simit, çay (s. 70)	Türkiye’nin önemli lezzetleri
(2.2) barınma olanakları	Bağdat Caddesi (s. 31) / Söğüt Çeşme Sokağı (s. 44), İstanbul Boğazı (s. 60), Macahel Yaylası (s. 75)	Türkiye’deki yapılar ve şehirler
(4) değerler- inanışlar-tutumlar	Selimiye Camisi (s. 46)	Türkiye’de dini bir değer
(4.8) tarih	Haydarpaşa Tren Garı (s. 6) / Kapalıçarşı (s. 29) / Göbeklitepe (s. 61, 62) / Niğde Kalesi-Kayseri Saat Kulesi (s. 79)	Türkiye’nin önemli tarihî yerleri
(4.13) sanat	Ebru sanatı (s. 8) / Metin Eloğlu çizimi (s. 21) / Ayşe Ege ve Ece Ege (s. 42) / Özay Gönüm (s. 58) / Nasreddin Hoca karikatürü (s. 11) / Neyzen Tevfik (s. 19) / Oğuz Aral’ın Avni Karikatürü (s. 27) / Aşık Seyrani (s. 28) / Karagöz ile Hacivat (s. 54) / Fitnat Hanım (s. 23) / Aşık Seyrani (s. 28) / Hammâmîzade İsmail Dede Efendi (s. 55)	Türkiye’nin önemli sanat değerleri
(6.3) giyecek	Osmanlı kıyafetleri (s. 30)	Türkiye’deki önemli kıyafetler
(6.4) davranış- söyleyiş âdetleri	el öpme (s. 17) / kolonya ve şeker ikramı (s. 66) / kahvaltılı masası (s. 70)	Türkiye’de önemli sosyal gelenekler ve değerler

Tablo 14’te C2 çalışma kitabında yer alan *günlük yaşam*, *yiyecek-içecek*, *barınma olanakları*, *değerler-inanışlar-tutumlar*, *tarih*, *sanat*, *giyecek* ve *davranış-söyleyiş âdetleri* olmak üzere 8 çeşit görsel kültür göstergesi yansıtılmıştır. En fazla *sanat*; en az *günlük yaşam*, *değerler-inanışlar-tutumlar* ve *giyecek*le ilgili görsel gösterge yer almıştır.

Resim 12. C2 Çalışma Kitabında En Az Yer Alan Görsel Kültür Göstergeleri (Günlük Yaşam, Değerler-İnanışlar-Tutumlar ve Giyecek)

Tablo 15’te görüldüğü üzere *Yedi İklim Türkçe* ders kitaplarının tüm seviyelerinde CEFR’e göre toplam 16 tür görsel kültür göstergesine rastlanılmıştır. Bu görsel gösterge türleri seviyelere göre farklı çeşitlilikte dağılım göstermektedir. Seviyelerde yer almayan görsel göstergeler tabloda - imi ile gösterilmiştir. Kitapların hepsinde toplam 324 görsel kültür göstergesi kullanıldığı tespit edilmiştir. *Barınma olanakları*, *sanat*, *yiyecek-içecek* ve *tarih* öğelerinin tüm seviyelerde diğerlerine göre fazla yer alması, kitapları hazırlayanlar tarafından en önemli kültürel değerler olarak görüldüğünü göstermektedir. *Ziyaret*, *vedalaşma*, *kişiler arası ilişkiler*, *bölgesel kültür* ve *giyecek* öğeleri ise en az öneme sahip kültürel değerler olarak görülmüştür. Sıklık bakımından *barınma olanakları*, *değerler-inanışlar-tutumlar*, *tarih*, *ulusal kimlik* ve *sanat* öğeleri 6 kitapta da kullanılmıştır. *Kişiler arası ilişkiler*, *bölgesel kültür*, *giyecek*, *ziyaret*, *vedalaşma*, *aile yapısı* ve *aile bireyleri arasındaki ilişkiler* ulamları 6 kitapta en az kullanılan değerler olmuştur.

Tablo 15.
Tüm Seviyelerdeki Ders Kitaplarında Görsel Kültür Göstergesi Sıklıklarının ve Türlerinin Karşılaştırılması

Kültür Ögesi (CEFR)	A1 Ders Kitabı	A2 Ders Kitabı	B1 Ders Kitabı	B2 Ders Kitabı	C1 Ders Kitabı	C2 Ders Kitabı	İlgili Görsel Kültür Göstergesi Sıklığı	İlgili Görsel Kültür Göstergesi Toplamı
(1) günlük yaşam	1	2	-	4	1	1	5	9
(1.1) yiyecek-içecek	10	24	3	6	1	-	5	44
(1.4) spor	-	5	2	2	4	-	4	13
(2.2) barınma olanakları	12	10	2	8	4	9	6	45
(3) kişiler arası ilişkiler	-	-	-	2	-	-	1	2
(3.3) aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler	5	3	1	-	-	-	3	9
(4) değerler-inanımlar-tutumlar	2	1	2	1	1	2	6	9
(4.4) bölgesel kültür	-	-	-	3	-	-	1	3
(4.6) kurumlar	4	1	4	-	2	-	4	11
(4.8) tarih	7	6	3	6	7	4	6	33
(4.10) ulusal kimlik	2	2	1	2	2	1	6	10
(4.13) sanat	6	28	26	16	9	17	6	102
(6.3) giyecek	-	-	-	-	2	3	2	5
(6.4) davranış-söyleyiş âdetleri	6	4	8	7	-	2	5	27
(6.6) ziyaret	-	1	-	-	-	-	1	1
(6.7) vedalaşma	-	1	-	-	-	-	1	1
Seviyelere Göre Görsel Kültür Göstergeleri Türü	10	13	10	11	10	8	16 tür görsel kültür göstergesi	-
Seviyelere Göre Görsel Kültür Göstergeleri Toplamı	54	88	52	57	33	39	-	324 görsel kültür göstergesi

Tablo 16’da görüldüğü üzere *Yedi İklim Türkçe* öğretim seti çalışma kitaplarının tüm seviyelerinde toplam 12 çeşit görsel kültür göstergesine rastlanılmıştır. Ders kitaplarından farklı olarak *kişiler arası ilişkiler*, *ziyaret* ve *vedalaşma* öğeleri çalışma kitaplarında yer almamıştır. Bunun dışındaki öğeler her iki kitapta da yer almıştır. Görsel gösterge türleri içerisinde ders kitaplarında olduğu gibi seviyelere göre farklı çeşitlilikte dağılım görülmüş ve her seviyede yer almayan görsel göstergeler tabloda – imi ile gösterilmiştir. Kitapların hepsinde toplam 192 görsel kültür göstergesi tespit edilmiştir. En çok yer verilen öge *sanat* olurken en az yer verilen öge ise *giyecek* olmuştur. Çalışma kitaplarında da *barınma olanakları*, *tarih* ve *sanat* öğelerinin tüm seviyelerde yer alması kitapları hazırlayanlar tarafından en önemli kültürel değerler; *giyecek* ögesi ise 2 kitapta yer alarak en az önemli kültürel gösterge olarak görülmüştür. Genel olarak bakıldığında A1’de en çok, C1’de en az sayıda kültür göstergesi kullanılmıştır. Tür olarak A2’de en fazla, C1’de en az kültür göstergesi çeşidi yer almaktadır.

Tablo 16.
Tüm Seviyelerdeki Çalışma Kitaplarında Görsel Kültür Göstergesi Sıklıklarının ve Türlerinin Karşılaştırılması

Kültür Ögesi (CEFR)	A1 Çalışma Kitabı	A2 Çalışma Kitabı	B1 Çalışma Kitabı	B2 Çalışma Kitabı	C1 Çalışma Kitabı	C2 Çalışma Kitabı	İlgili Görsel Kültür Göstergesi Sıklığı	İlgili Görsel Kültür Göstergesi Toplamı
(1) günlük yaşam	-	3	-	1	1	1	4	6
(1.1) yiyecek-içecek	15	2	3	1	-	3	5	24
(1.4) spor	1	2	-	-	5	-	3	8
(2.2) barınma olanakları	10	9	4	7	5	4	6	39
(3.3) aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler	2	1	2	-	-	-	3	5
(4) değerler-inanışlar-tutumlar	-	-	-	2	2	1	3	5
(4.6) kurumlar	1	3	4	-	-	-	3	8
(4.8) tarih	13	7	2	5	3	5	6	35
(4.10) ulusal kimlik	2	2	1	1	-	-	4	6
(4.13) sanat	5	3	11	5	6	13	6	43
(6.3) giyecek	-	-	-	2	-	1	2	3
(6.4) davranış-söyleyiş âdetleri	3	1	2	1	-	3	5	10
Seviyelere Göre Görsel Kültür Göstergeleri Türü	9	10	8	9	6	8	12 tür görsel kültür göstergesi	-
Seviyelere Göre Görsel Kültür Göstergeleri Toplamı	52	33	29	25	22	31	-	192 görsel kültür göstergesi

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Alan yazın incelendiğinde, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders ve çalışma kitaplarındaki kültür konusunu inceleyen şu çalışmalar tespit edilmiş olup [İşcan ve Yassıtaş (2018) *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Örneği (B1-B2 Düzeyi)*; Kutlu (2014) *Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültürün Araç Olarak Kullanımı: Gazi Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti Örneği (B1-B2 Seviyesi)*; Mutlu ve Set (2020) *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan C1 Seviye Ders Kitaplarındaki Kültür Unsurlarının İncelenmesi (Gazi Yabancılar İçin Türkçe - İstanbul Yabancılar İçin Türkçe)*; Barcın (2019) *Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Altın Köprü Türkçe Öğretimi Ders Kitabında (B2 Seviyesi) Yer Alan Kültür Öğeleri*; Okur ve Keskin (2013) *Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültürel Öğelerin Aktarımı: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti Örneği*, Tüm ve Sarkmaz (2012) *Yabancı Dil Türkçe Ders Kitaplarında Kültürel Öğelerin Yeri*; Eren Ökten ve Kavanoz (2014) *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Hedefleyen Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı*; Erdem, Gün ve Karateke (2015) *İleri Seviye İçin Hazırlanan İstanbul Yabancılara Türkçe Öğretim Setinin Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi*; Kalenderoğlu (2015) *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Temel Düzey (A1, A2) Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı*; Demir (2014) *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Kitaplarının Kültürel İçeriği*; Almalı (2019) *Yabancı Dil Olarak Türkçe Ders Kitaplarında Kültürel Unsurların Kullanımı*:

Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Örneği (C1-C2 Seviyesi); Açıkgöz (2018) *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültür aktarımı: Yeni Hitit yabancılar için Türkçe ders kitabı: (A1-A2 Düzeyi)*; Akkoyunlu (2019) *Yedi iklim yabancı dil olarak Türkçe setindeki kültürel varlığın incelenmesi*; Bölükbaş Kaya ve Keskin (2010) *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metinlerin kültür aktarımındaki işlevi*; Çakmak (2019) *Yedi iklim Türkçe öğretim setinin (A1-A2) kültür aktarımı açısından değerlendirilmesi*; Çetinoğlu ve Güllülü (2018) *A2 seviyesi için hazırlanmış İstanbul yabancılar için Türkçe Öğretim Seti ve Yunus Emre Enstitüsünün Yedi İklim Setinin kültürel aktarım açısından karşılaştırılması*; Çiftçi (2019) *Türkçenin İkinci Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan “Yabancı Uyruklu Öğrenciler için Türkçe” Kitabında Kültür Aktarımı*; Gürsoy ve Güleç (2015) *Yabancılar için Türkçe Öğretiminde kültürel öğelerin aktarımı: Gökkuşluğu Türkçe Öğretim Seti temel seviye örneği*; Morali ve Öner (2019) *Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında somut olmayan kültürel miras unsurlarının incelenmesi*; Özgat Tatan (2018) *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültür aktarımı: Yedi İklim Türkçe öğretim seti örneği (A1-A2 düzeyi)*; Sever (2019) *Yeni Hitit Dil Öğretim Seti ile Yedi İklim Dil Öğretim Setinin Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür aktarımı açısından karşılaştırılması*], bu çalışmaların hepsinin kültürel öğeleri metinler üzerinden incelediği görülmüştür.

Alan yazında görsellerde kültür aktarımını inceleyen şu çalışmalar tespit edilmiş olup [Kaplan (2021) *Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti Ders Kitabındaki Görsellerde Kültür Aktarımı*; görsel ve metinlerde kültür aktarımını inceleyen Akın ve Özenç (2020) *Yabancılar için Türkçe Öğretim Kitaplarında Kültür Aktarımı ile Metin ve Görsel Bütünlüğünün İncelenmesi (Abc Çocuklar İçin Türkçe Öğretim Seti A1-A2)*; Altınok, (2020) *Kültürel Miras ve Dil Öğretimi Bağlamında “Gazi Tömer Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti*; Bayraktar (2015) *Yeni Hitit 1 Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabının Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi*.] söz konusu çalışmalarda içerik ve görseller genel yorumlarla değerlendirilmiştir. Çalışmanın önceki bölümlerinde de belirtildiği üzere kültür aktarımı sadece yazılı metinler aracılığı ile değil sözlü metinler ve görsellerle de gerçekleşmektedir. Bu nedenle kültür aktarımına yönelik çalışmaların sadece yazılı metinler üzerinden değerlendirilmesi alan için bir eksiklik oluşturmaktadır. Dil öğretiminde tüm becerilere yönelik metinlerin ve etkinliklerin birbirini tamamlar nitelikte olduğunu göz önünde bulunduran bu çalışmada görsel kültür göstergelerinin gösterge bilimsel bir bakış açısıyla değerlendirilmiş olmasının sonraki çalışmalar için de yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Bu çalışma ise; evrensel olarak kabul görmüş ve benimsenmiş bir dil bilimsel modele göre yapılması, bilgilerin tablolar hâlinde karşılaştırmalı olarak verilmesi, kültürel görsel göstergelerin değerlendirilmiş olması, belirli bir seviye değil de tüm seviyelerdeki ders ve çalışma kitaplarının çalışmaya dâhil edilmesi yönleriyle alan yazındaki diğer çalışmalardan farklılık göstermektedir. Çünkü seviyeler arası karşılaştırmalar yapılarak farklılık ve benzerlikler tespit edilmeden yapılan çalışmaların sınırlı kalacağı ve alan için anlamlı bir bulgu ortaya koyamayacağı düşünülmektedir.

Çalışmaya konu olan ders kitapları, seviyelere göre değerlendirildiğinde görsel kültür göstergesi türünün en çok A2 seviyesinde (Tablo 5 ve 15’te 13 adet); en az ise C2 seviyesinde (Tablo 8 ve 15’te 8 adet) olduğu görülmüştür. Gösterge sayısına bakıldığında ise, tür ile doğru orantılı olarak görsellerin en çok A2 seviyesinde (Tablo 4 ve 15’te 88 adet); en az ise C1 seviyesinde (Tablo 7 ve 15’te 33 adet) olduğu tespit edilmiştir. Tablo 15’te de görüleceği üzere ders kitaplarının A1-B2 seviyeleri arasında görsel kültür göstergelerinin daha yoğun olarak kullanıldığı; C1 ve C2 seviyelerinde azalarak devam ettiği söylenebilir. Ders kitapları için tüm kitaplarda yer alan kültür öğeleri *barınma olanakları, değerler-inanırlar-tutumlar, tarih, ulusal kimlik ve sanat* ulamları olmuştur. Sayı bakımından ise sırasıyla *sanat, barınma olanakları, yiyecek-içecek ve tarih* ulamları en önemli kültürel öğeler olarak yansıtılmıştır. Çalışma kitaplarında ise görsel kültür göstergelerinin en çok A2 seviyesinde (Tablo 10 ve 16’da 10 adet), en az ise C1 seviyesinde (Tablo 13 ve 16’da 6 adet) olduğu görülmüştür. Gösterge sıklığı tür ile orantısız olarak en çok A1 seviyesinde (Tablo 9 ve 16’da 52 adet), en az ise C1 seviyesindedir (Tablo 13 ve 16’da 22 adet). Bu doğrultuda çalışma kitaplarında A1 ve A2 seviyelerinde görsel olarak daha yoğun bir kültürel içeriğin olduğu, sonrasında ise B1, B2 ve C1 seviyelerinde azalarak devam ettiği ve C2 seviyesinde sıklık olarak tekrar artmaya başladığı söylenebilir (Tablo 16). Çalışma kitapları için tüm kitaplarda yer alan kültür öğeleri *barınma olanakları, tarih ve sanat* ulamları olmuştur.

Sayı bakımından ise sırasıyla *sanat, barınma olanakları, tarih* ve *yiyecek-içecek* ulamları en önemli kültürel öğeler olarak yansıtılmıştır.

Bu bulgulardan elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde A1-B2 seviyeleri arasında görsel kültür göstergelerine daha çok önem verilirken, C seviyesinde öğrencinin yeterli bilgiye sahip olduğu varsayılarak kitaplardaki görsel içeriğin azaltılmaya başlandığı düşünülebilir. Öğretim setine genel olarak bakıldığında görsel göstergelerin Türk kültürünü yansıtmak için yeterli olmadığı düşünülmektedir. Türkiye'nin her köşesinin birbirinden değerli olduğu düşünüldüğünde kitaplarda çoğunlukla yer verilmiş olan İstanbul ve Ankara dışındaki tarihî ve turistik yerlere daha fazla yer verilmesi; sinema alanında güncelleme yapılarak daha güncel film ve oyunculardan da bahsedilmesi; edebiyat açısından daha fazla yazar, şair ve eserin yer alması; tarihteki önemli kişilerin, eserlerin, şarkıcı ve sanatçıların daha çok çeşitlendirilmesi; Kızılay, Yeşilay, İŞKUR, TSE, MEB, Belediye, Tüketici Hakem Heyetleri, Sağlık Ocakları, Halk Eğitim Merkezleri, KOSGEB, TEMA, EGM, SGK, TÜBİTAK, Çocuk Esirgeme Kurumu, Kadın Sığınma Evleri, Darüşşafaka, Huzurevi... gibi önemli kurum ve kuruluşların da yer alması; daha çok takım ve sporcudan bahsedilmesi; gelenek, görenek ve yöresel kıyafetlerimizle ilgili görsellerin eklenerek daha çok çeşitlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca Türk kültüründe önemli olan hediyeleşme, vedalaşırken arkadan su dökme, dinî bayramlarda harçlık toplama, kurban bayramında kurban kesme, bayram temizliği yapma, bayramda baklava açma, yeni kıyafetler alma; doğum yapan ve evlenenlere 'hayırlı olsun'a gitme, vefat edene baş sağlığına gitme, akşam televizyon karşısında çay keyfi yapma, sofrada sofraya önce büyüklerin ve misafirlerin oturmasını bekleme gibi kültürel değerlerimize de kitaplarda yer verilmesi gerekmektedir. Bunların yanında popüler müzik, tiyatro, yarışmalar vb. etkinliklere; giyinme, yeme-içme alışkanlıkları farklı olan bölgelerimize de kitaplarda yer verilmelidir. Farklı ülkelerden gelen öğrencilerin tüm bunları bire bir görüp yaşama imkânı olmadığı için öğretim setindeki bilgilerin ona farklı dünyalar sunması önemlidir. Bu nedenle *Yedi İklim Türkçe* öğretim setinin görsel göstergeler açısından zenginleştirilmesi ve her yıl gözden geçirilip gerekli güncellemelerin yapılması gerekmektedir. *Yedi İklim Türkçe* öğretim seti bu hâli ile orta düzey bir set olarak nitelendirilebilir. Ayasofya'nın cami olması gibi güncel gelişmelerin de takip edilerek alıcılara doğru biçimde aktarılması, bilginin niteliği açısından önemlidir. Kitapların eksik kaldığı bu noktalarda öğretici; video, resim vb. görsel göstergelerin yer aldığı materyallerle süreci desteklemeye katkı sağlamalıdır.

Bu veriler doğrultusunda Avrupa Ortak Başvuru Metninde yer alan kültür ulamlarının daha da çeşitlendirilmesi gerektiği de düşünülmektedir. İncelemede yer alan *eşya* ve *ulaşım araçları, günlük yaşam* ulamı içerisinde değerlendirilmişse de başvuru metninde böyle bir alt ulam bulunmamaktadır. *Sinema* ögesi de *sanat* ulamı içerisinde ele alınmıştır, fakat başvuru metninde *sinema* değerine yer verilmemiştir. Filmler, oyuncular, kültürel eşyaların da bir kültür değeri olduğu düşünüldüğünde bu ulamların da başvuru metninde yer alması gerektiği düşünülmektedir.

Bilgilendirme ve iletişim sürecinde başarılı olmak için hedef dili, kültüre uygun biçimde kullanmak gerekmekte ve bunun için de ilgili dilin kültürüne olabildiğince hâkim olunması gerekmektedir. Kültür, sadece yazılı ve sözlü göstergelerden oluşmaz bu nedenle dil kullanımının doğru biçimde gerçekleşebilmesi için görsel göstergelerin de yorumlanıp içselleştirilmesi şarttır. Bu görsel göstergelerin üretilmesi ve yorumlanması süreci ile ilgilenen gösterge bilimi çalışmaları dil öğretimi ile de yakından ilgili bir alandır ve dil öğretimi çalışmalarında göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Dil öğretiminde gösterge biliminin yaklaşım, yöntem ve kuramlarından yararlanılmalıdır. Ayrıca Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi lisansüstü programlarında gösterge bilimi içerikli derslerin de yer almasının dile daha farklı bir bakış açısı ile yaklaşmaya katkı sağlayarak alana yönelik farkındalığı ve başarıyı artıracacağı düşünülmektedir.

Lisans Bilgileri

e-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi'nde yayınlanan eserler Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

Copyrights

The works published in e-Kafkas Journal of Educational Research are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Etik Beyannamesi

Bu alışmada ‘‘Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi’’ kapsamında belirtilen kurallara uyulduğunu ve ‘‘Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler’’ başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirini gerekleştirmediğimizi beyan ederiz. Aynı zamanda yazarlar arasında çıkar çatışmasının olmadığını, tüm yazarların çalışmaya katkı sağladığını ve her türlü etik ihlalinde sorumluluğun makale yazarlarına ait olduğunu bildiririz.

Çalışmanın verileri dokümanlardan elde edildiği için etik kurul raporu bulunmamaktadır. Değerlendirmenin nesnel biçimde yapılmasına dikkat edilmiş ve değerlendirme için hassas davranılarak bulgular değiştirilmeden net bir biçimde sunulmuştur. Çalışmada ticari, çıkar vb. durumlara yönelik öznel amaç bulunmamaktadır.

Bu makalede yazarların katkı oranı eşitir.

Kaynakça

- Açıkgöz, E. S. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültür aktarımı: Yeni Hitit yabancılar için Türkçe ders kitabı: (A1-A2 Düzeyi)*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Tokat: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- Akın, E. ve Özenç, E. (2020). Yabancılar Türkçe öğretim kitaplarında kültür aktarımı ile metin ve görsel bütünlüğünün incelenmesi (ABC çocuklar için Türkçe öğretim seti A1-A2). *Birey ve Toplum*, 10(1), 207-229.
- Akkoyunlu, B. (2019). *Yedi İklim yabancı dil olarak Türkçe setindeki kültürel varlığın incelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Almalı, M. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında kültürel unsurların kullanımı: Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe öğretim seti örneği (C1-C2 Seviyesi)*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Tokat: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- Altay, İ. F. (2005). Developing cultural awareness. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 1(2), 170-182.
- Altınok, K. (2020). Kültürel miras ve dil öğretimi bağlamında “Gazi Tömer yabancılar için Türkçe öğretim seti”. *Uluslararası Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, 5, 223-246.
- Aydın, M. (2014). *Dilbilim el kitabı*. İstanbul: Akademik Kitaplar Yayınevi.
- Barcın, S. (2019). Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi Altın Köprü Türkçe öğretimi ders kitabında (B2 seviyesi) yer alan kültür öğeleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademik Araştırmalar Dergisi*, 3(2), 39-50.
- Bayraktar, S. (2015) Yeni Hitit 1 yabancılar için Türkçe ders kitabının kültür aktarımı açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*, (2), 7-23.
- Bayrav, S. (1998). *Yapısal dilbilimi*. İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Boas, F. (1995). *Race, language and culture*. ABD: Chicago Press.
- Boltayevna, J. S. (2020). Language and culture: Problems of interaction the relationship between language and culture. *International Journal on Integrated Education*, 3(12), 141-142.
- Bölükbaş Kaya, F. ve Keskin, F. (2010). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metinlerin kültür aktarımındaki işlevi. *Turkish Studies Language and Literature*, 5(4), 221-235.
- CEFR. (2020). *Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment*. Strasbourg: Council of Europe Publishing.
- Chandler, D. (2017). *Semiotics the basics*. New York: Routledge.
- Creswell, J. W. (2003). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. London: Sage.
- Çağlar, B. (2012). Bir iletişim biçimi olarak göstergebilim. *EUL Journal of Social Sciences*, 3(2), 22-34.
- Çakmak, C. (2019). Yedi iklim Türkçe öğretim setinin (A1-A2) kültür aktarımı açısından değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(65), 756-763.
- Çetinoğlu, G. ve Güllülü, M. (2018). A2 seviyesi için hazırlanmış İstanbul yabancılar Türkçe öğretim seti ve Yunus Emre Enstitüsünün Yedi İklim setinin kültürel aktarım açısından karşılaştırılması. *Turkish Studies Language and Literature*, 13(4), 321-344.
- Çiftçi, E. (2019). *Türkçenin İkinci Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan “Yabancı uyruklu öğrenciler için Türkçe” kitabında kültür aktarımı*. XI. Uluslararası Dünya Dili Sempozyumu, Samsun.
- Demir, D. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe öğretim kitaplarının kültürel içeriği. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*, 1, 53-62.
- Derenowski, M. (2011). *Strangers in paradise: The role of target language culture in foreign language teaching materials*. In Aspects of culture in second language acquisition and foreign language learning. (Eds. J. Arabski and A. Wojtaszek). 273-285. New York: Springer Publishing.
- Erdem, M. D., Gün, M. ve Karateke, B. (2015). İleri seviye için hazırlanan İstanbul yabancılar Türkçe öğretim setinin kültür aktarımı açısından incelenmesi. *Turkish Studies*, 10(12), 8-17.
- Eren Ökten, C. ve Kavanoz, S. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimini hedefleyen ders kitaplarında kültür aktarımı. *Turkish Studies*, 9(3), 845-862.
- Erkman Akerson, F. (2016). *Göstergebilime giriş*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınları.
- Eziler Kıran, A. (2009). Çağdaş bir düşünme biçimi olarak göstergebilim. *Dilbilim*, 22, 1-16.
- Greimas, A. J. ve Courtés, J. (1982). *Semiotics and language*. Bloomington: Indiana University Press.

- Günay, V. D. (2008). Görsel okuryazarlık ve imgenin anlamlandırılması. *Art-3 Sanat Dergisi*, 1, 1-29.
- Gürsoy, S. ve Güleç, İ. (2015). *Yabancılara Türkçe öğretiminde kültürel öğelerin aktarımı: Gökkuşluğu Türkçe öğretim seti temel seviye örneği*, IV. Sakarya'da Eğitim Araştırmaları Kongresi Bildiri Kitabı, 98-119.
- Güzel, A. ve Barın, E. (2016). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Huber, E. (2013). *Dilbilime giriş*. İstanbul: Multilingual Yayınları.
- İşcan, A. ve Yassıtaş, T. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültür aktarımı: Yedi İklim Türkçe öğretim seti örneği (B1-B2 Düzeyi). *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 3(1), 47-66.
- İşeri, K. (2000). 'Yolcu ile Yılan' adlı masalın göstergebilimsel çözümlemesi. *Ana Dili*, 18, 12-27.
- Johansen, J. D. ve Larsen, S. E. (2002). *Signs in use an introduction to semiotics*. London: Routledge.
- Kalenderoğlu, İ. (2015). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan temel düzey (A1, A2) ders kitaplarında kültür aktarımı. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 4(12), 73-83.
- Kerimoğlu, C. (2017). *Genel dilbilime giriş*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Kutlu, A. (2014). Yabancılara Türkçe öğretiminde kültürün araç olarak kullanımı: Gazi yabancılar için Türkçe öğretim seti örneği (B1-B2 Seviyesi). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(2), 697-710.
- Logie, N. N. (2004). Yabancı dil öğretiminde kültürel becerinin oluşturulmasının önemi ve budunbilimsel boyut, *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 173-180.
- Mazari, A. ve Derraz, N. (2015). Language and culture. *International Journal of Humanities and Cultural Studies*, 2(2), 350-359.
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research. A Guide to design and implementation*. America: Jossey-Bass.
- Moralı, G. ve Öner, G. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında somut olmayan kültürel miras unsurlarının incelenmesi. *Turkish Studies Language and Literature*, 14(3), 1343-1357.
- Mutlu, H. H. ve Set, G. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan C1 seviye ders kitaplarındaki kültür unsurlarının incelenmesi (Gazi yabancılar için Türkçe – İstanbul yabancılar için Türkçe). *Dil Dergisi*, 1(171), 91-108.
- Nabi, A. (2017). Language and culture. *IOSR Journal Of Humanities And Social Science*, 22(11), 91-94.
- Okur, A. ve Keskin, F. (2013). Yabancılara Türkçe öğretiminde kültürel öğelerin aktarımı: İstanbul yabancılar için Türkçe öğretim seti örneği. *International Journal of Social Science*, 6(2), 1619-1640.
- Özgat Tatan, O. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültür aktarımı: Yedi İklim Türkçe öğretim seti örneği (A1-A2 düzeyi)*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Tokat: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- Öztokat, N. (1999). Görsel nesnelere çözümlemesinde göstergebilimsel yöntem. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 10, 135-141.
- Parsa, A. F. ve Olgundeniz, S.S. (2014). İletişimde göstergebilim ve anlamlandırma sürecini örneklerle değerlendirme içinde *İletişim araştırmalarında göstergebilim yazınsaldan görsele anlam arayışı*. (ed. A. Güneş). Konya: Literatürk Academia, 89-110.
- Rifat, M. (2014). *Göstergebilimin ABC'si*. İstanbul: Say Yayınları.
- Sarıçoban, A. ve Çalışkan, G. (2011). The influence of target culture on language learners. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 7(1), 7-17.
- Saussure, F. de. (1959). *Course in general linguistics*. (Trans. W. Baskin). Newyork: Columbia University Press.
- Sebeok, T. (2001). *Signs: An introduction to semiotics*. London: Toronto Press.
- Sever, P. (2019). *Yeni Hitit dil öğretim seti ile Yedi İklim dil öğretim setinin Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür aktarımı açısından karşılaştırılması*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Nevşehir: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.
- Sığırcı, İ. (2017). *Göstergebilim uygulamaları*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Toklu, O. (2015). *Dilbilime giriş*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Tüm, G. ve Sarkmaz, Ö. (2012). Yabancı dil Türkçe ders kitaplarında kültürel öğelerin yeri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 43, 448-459.
- Yaylagül, Ö. (2015). *Göstergebilim ve dilbilim*. Ankara: Hece Yayınları.
- Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti (2016). A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders ve çalışma kitapları. (Ed. E. Barın, Ş. Çobanoğlu, Ş. Ateş, M. Balcı ve C. Özdemir). Ankara: Diyanet Vakfı Yayınları.

Wagner, A. (2006). The rules of the road, a universal visual semiotics. *International Journal for the Semiotics of Law*, 19, 311-324.

Extended Summary

Introduction

Culture is a specific set of attitudes, beliefs, traditions of behavior, basic assumptions, and values shared by a group of people that influence the behavior of each member and their interpretation of the meanings of other people's actions. Learning a language is not just about learning the alphabet, meaning, grammar rules, and the order of words; it is also to learn about the behavior and cultural traditions of the society. (Nabi, 2017). Culture is a way of life. Since the lifestyle also changes from society to society, the culture of the target language should be taken into account in order to develop an intercultural communication bridge and better communication skills while learning a foreign language (Altay, 2005).

A word, sound, object, form, phenomenon, etc., which stands for something other than itself is called a sign (Greimas ve Courtés, 1982). Humans live in a world surrounded by signs, and these signs are human products created for communication purposes. Signs are used in the thinking process and transfer of thought. Behaviors, perfumes, dresses, every conceivable event, and the phenomenon is a sign. Signs have different meanings and communication values depending on the context (Günay, 2008). By nature, a human being is an entity that produces signs and analyzes, and gives meaning to signs. Language is a system of double-jointed signs and communication takes place through verbal and written signs (Aydm, 2014). Visual signs, which are as important as verbal and written signs, should be added to this classification. In the communication and information process through visual signs, an event, phenomenon, situation, etc., which cannot be explained with pages of text and many phonemes. can be reflected. In addition, linguistic signs that can be visually embodied also have visual signs. In semiotics, F.de Saussure, R. Barthes, A. Martinet, L. Hjelmslev, C. S. Peirce, U. Eco, A.J. Greimas, C.W. Morris, J. Kristeva, R. Jakobson, M.A.K. Halliday, T.A. Names like Sebeok are prominent names with their research and theories. Peirce's detailed classifications of non-linguistic signs have an important place. However, this study is based on Saussure's signifier-signified classification. Although this model is designed for intralinguistic signs, the terms are also adaptive for non-linguistic signs For this reason, terms are used for non-linguistic signs in the study.

The specific aim of the study is to identify visual signs with cultural content in the Yedi İklim Turkish teaching set and to raise awareness in the field by drawing attention to the importance of visual signs in language teaching. The absence of a study that examines visual signs in terms of culture has shown that there is a gap in the literature on Turkish education as a foreign language, and such a study was deemed necessary. Drawing attention to the importance of semiotics applications in teaching Turkish as a foreign language, it is also the general purpose of the study to present a different perspective to learners, teachers, and researchers in this field.

Method

The study was carried out according to the basic qualitative research design. "Basic qualitative research is the interpretation of the object of study in its context for a specific purpose/purposes (Merriam, 2009)." The data were obtained by document analysis technique and analyzed with content analysis approach. Document review is the selection of the parts of written, oral, visual, or physical materials suitable for the purpose of the study as data. Descriptive analysis is the explanation of the meaning of explicit or implicit messages in a part or all of material with terms and concepts related to the field being studied (Cresswell, 2003). The findings were analyzed in terms of the cultural value they represent according to the signifier-signified elements in the Saussure sign model in terms of visual signs and interpreted in line with the purpose of the study.

Conclusion, Suggestion and Recommendations

As a result, when the textbooks are evaluated in terms of visuals according to the levels, the visual culture sign type was mostly at the A2 level (13 in Tables 5 and 15); it was seen that it was at least at the C2 level (8 in Tables 8 and 15). When we looked at the number of signs, in direct proportion to the type, the most visuals were at A2 level (88 in Tables 4 and 15); it was determined that it was at least at the C1 level (33 in Tables 7 and 15). As can be seen in Table 15, visual culture signs were used more intensively between the A1-B2 levels of the textbooks; It can be said that it continues to decrease at C1 and C2 levels. For the textbooks, the cultural elements included in all the textbooks were

accommodation opportunities, values-beliefs-attitudes, history, national identity, and art. In terms of numbers, the categories of art, accommodation, food, and beverage, and history were reflected as the most important cultural elements, respectively.

In the workbooks, it was observed that visual culture signs were mostly at the A2 level (10 in Tables 10 and 16), and at least at the C1 level (6 in Tables 13 and 16). Sign frequency was mostly at A1 level (52 in Tables 9 and 16), and at least at C1 level (22 in Tables 13 and 16), disproportionate to species. In this direction, it can be said that, as summarized in Table 16 in the workbooks, there was a more visually intense cultural content at A1 and A2 levels, then it continues to decrease at B1, B2, and C1 levels and starts to increase in frequency at C2 level. For the workbooks, the cultural elements in all the books were accommodation opportunities, history, and art. In terms of numbers, art, accommodation opportunities, history, and food and beverage categories were reflected as the most important cultural elements, respectively.

When looking at the teaching set in general, it is thought that the visual signs are not sufficient to reflect Turkish culture. Considering that every corner of Turkey is more valuable than the other, the historical and touristic places other than Istanbul and Ankara, which are mostly given in the books; making updates in the field of cinema and mentioning more up-to-date movies and actors; more writers, poets, and works in terms of literature; more diversification of important figures, works, singers and artists in history; Inclusion of important institutions and organizations such as Kızılay, Yeşilay, İŞKUR, TSE; talking about more teams and athletes; It is thought that our traditions, customs, and local clothes should be more diversified. In addition, gift-giving is important in Turkish culture, our tradition of pouring water behind while saying goodbye, collecting pocket money during religious holidays, sacrificing during the feast of sacrifice, cleaning for the feast, opening baklava, buying new clothes; it is necessary to go to 'good luck' to those who gave birth and got married, to go to condolences for funerals, to enjoy tea at 5 o'clock, in the evening sitting or lying in front of the television and to include our national holidays. Popular music, theater, competitions, etc. activities, dressing, eating, and drinking habits should also be included in our regions. Since learners from different countries do not have the opportunity to see and experience all of these, it is important that the information in the teaching set offers them different worlds. For this reason, it is necessary to enrich the Yedi İklim Turkish teaching set in terms of visual signs and to review and make necessary updates every year. In this case, it can be described as a mid-level set. It is important in terms of the quality of the information that current developments such as Ayasofya being a mosque are followed and conveyed to the receivers correctly. At these points where books are incomplete, instructive videos, pictures, etc. should be added. It should contribute to support the process with materials containing visual signs. In line with this result, it is thought that the cultural categories included in the Common European Framework should be more diversified. The goods and transportation vehicles in the study were evaluated within the scope of daily life, but there is no such sub-category in the framework. The element of cinema is also considered within the art category, but the value of cinema is not included in the framework. Considering that movies and actors have a cultural value, it is thought that this category should also be included in the framework.

In order to ensure success in the communication and information process, it is necessary to use the target language in accordance with the culture. For this, the culture of the relevant language should be dominated as much as possible. Culture does not only consist of written and verbal signs. For this reason, visual signs must be known and internalized in order to use language properly. Semiotics studies that deal with the process of producing and interpreting these visual signs are also closely related to language teaching and should not be overlooked in language studies. Approaches, methods, and theories of semiotics should be used in language studies. In addition, the inclusion of semiotics-based courses in the graduate programs of teaching Turkish as a foreign language will increase the awareness and success in the field by contributing to approaching the language from a different perspective.